

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ : ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΩΝ

Γ. ΓΡΙΒΟΠΟΥΛΟΥ -Δ. ΖΟΥΝΗ

με θέμα:

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΚΑΙ

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : Γ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

1340

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ Η ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Ι:

Μηχανισμοί Κοινής Αγροτικής Πολιτικής
Πρόλογος

Κεφ: Α

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1. Εισαγωγή
2. ΚΑΠ -Στόχοι
3. Κοινή διαχείριση
4. Η γεωργική διαρθρωτική πολιτική ως νέο στοιχείο
5. Βασικές αρχές
6. Ο ρόλος της εθνικής, γεωργικής πολιτικής
7. Ένας ορθολογικός καταμερισμός εργασίας

Κεφ. Β

1. Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων - FEOGA
 - 1.1 Το τμήμα "Εγγυήσεις"
 - 1.2 Το τμήμα "Προσανατολισμός"

Κεφ. Γ : Μηχανισμοί ΚΑΠ

1. Εισαγωγή
2. Διάκεψη Stresa
3. Πολιτική τιμών και αγορών
4. Κυριώτερες οργανώσεις αγοράς
5. Οι γεωργικές τιμές
6. Κοινές τιμές σημαίνει υψηλές τιμές:
7. Μια νέα διάσταση η Γ.Δ.Π.
8. Από το συντονισμό της πολιτικής των κρατών μελών σε μια

κοινή γεωργική διαρθρωτική πολιτική

9. Κοινά αντιμεμονωμένα μέτρα

10. Κοινωδιαρθρωτικές οδηγίες

10.1 Η γεωργική εκμετάλλευση και ο εκσυγχρονισμός της

10.2 Απομάκρυνση από το γεωργικό επάγγελμα

10.3 Επαγγελματική εκπαίδευση και κοινωνικοοικονομικός
προσανατολισμός

10.4 Καλλιέργεια σε μειονεκτικές περιοχές

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΚΕΦ. Α

1. Εισαγωγή

2. Ενίσχυση γεωργικών επενδύσεων

3. Νέες μορφές ενίσχυσης

4. Από τη γεωργία στη γεωργική επιχειρηματική δραστη-
ριότητα

ΚΕΦ. Β Η Μεσογειακή πολιτική της ΕΟΚ (ΜΟΠ)

1. Εισαγωγή

2. Κύρια χαρακτηριστικά των μεσογειακών περιοχών και προ-
σανατολισμός μέτρων που πάρθηκαν

3. Ληφθέντα μέτρα:

3.1 Βελτίωση οργάνωσης αγορών

3.2 Διαρθρωτική πολιτική

ΚΕΦ. Γ Αναμόρφωση ΚΑΠ

1. Εισαγωγή

2. Σκοπιμότητα αναμόρφωσης της ΚΑΠ

3. Γεωργικά πλεονάσματα
4. Αύξηση γεωρ. δαπανών - μείωση εισοδημάτων
5. Αποφάσεις επιτροπής περί αναμόρφωσης ΚΑΠ
6. Σαφείς προσανατολισμός για την πολιτική των τιμών και των αγορών
7. Μέτρια αποτελέσματα
8. Σταθεροποιητές και μέτρα υποστήριξης
9. Μια νέα λύση: παύση καλλιέργειας των γεωργικών γαιών, εντατικοποίηση μετατροπή της παραγωγής.

ΚΕΦ. Δ Θεσμικό πλαίσιο

1. Εισαγωγή
2. Τα όργανα της Κοινότητας
3. Διαδικασία των επιτροπών διαχείρισης: η τρέχουσα διαχείριση της γεωργικής πολιτικής.
4. Ενά τυπικό παράδειγμα: οι διαπραγματεύσεις για τις γεωργικές τιμές.
 - 4.1 Το πρώτο βήμα: οι προτάσεις επιτροπής
 - 4.2 Η ειδική επιτροπή γεωργίας
 - 4.3 Η κατεύθυνση στο συμβιβασμό: οι διαπραγματεύσεις στο Συμβούλιο.
 - 4.4 Από "την κοινή θέση" στους ισχύοντες κανονισμούς

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Ο 797 στην Ηλεία
2. Πρόγραμμα Leaser
3. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ποσοστώσεων

Επίλογος (Συμπεράσματα)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μέσα από αυτή την εργασία επιχειρείται να παρουσιασθεί οι τρόποι με τους οποίους η κοινή γεωργική πολιτική κάνει πραγματικότητα τους σκοπούς της.

Ετσι λοιπόν στο Α μέρος γίνεται μια σύντομη αναφορά στην ΚΑΠ. (Αρχές -στόχοι- χρηματοδότηση) . Στο Β' μέρος που είναι ένα από τα σοβαρότερα κεφάλαια γίνεται λόγος για τους μηχανισμούς εκείνους που η ΚΑΠ υιοθετεί για την πιστότερη εφαρμογή της και καλύτερη λειτουργία της. Στο επόμενο κεφάλαιο τονίζεται η στασιμότητα της κοινής γεωργίας, αποτέλεσμα διαφόρων συγκυριών και η ανάγκη σύνδεσης με την επιχειρηματικότητα, άρα στροφή από την ποσοτική παραγωγή στην ποιότητα των προϊόντων. Ακόμα κάτι σημαντικό που είναι η ανάγκη μετατροπής των σχεδίων ανάπτυξης της εκμετάλλευσης σε σχέδια βελτίωσης.

Σημαντικό επίσης είναι το πρόβλημα των πλεονασμάτων και η ανάγκη αναμόρφωσης της ΚΑΠ για την καταπολέμηση τους.

Τέλος γίνεται μία αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο της ΚΑΠ και κάποια συμπεράσματα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η γεωργία δια μέσου των αιώνων έδωσε μορφή και σχήμα στον ευρωπαϊκό πολιτισμικό τόπο. Είναι τρόπος ζωής παρά μια οικονομική δραστηριότητα. Διαμορφώνει την εξωτερική εικόνα μιας χώρας.

Για να δοθεί στη γεωργία όμως μια πραγματική ευκαιρία ανάπτυξης και η δυνατότητα να φέρει σε πέρας την πολλαπλή της αποστολή στην κοινωνία δεν αρκεί η βαθμιαία εξάλειψη των τελωνειακών φραγμών και η κατάργηση των άλλων περιορισμών του εμπορίου, καθώς και η θέσπιση κοινών κανόνων ανταγωνισμού και ενιαίου δασμολογίου στα εξωτερικά σύνορα της Κοινότητας.

Για να μπορεί να λειτουργήσει η κοινή αγορά χωρίς εμπόδια και να αξιοποιηθούν τα πλεονεκτήματά της, χρειάστηκε να δημιουργηθεί ένα ενιαίο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής στη βάση των γεωργικών ρυθμίσεων των κρατών μελών.

Έτσι δημιουργήθηκε η κοινή γεωργική πολιτική. Η γεωργία και η γεωργική πολιτική επιτέλεσαν για πολύ καιρό έργο σκαπανέα στην διαδικασί ευρωπαϊκής ενοποίησης. Η γεωργική πολιτική ήταν ένας από τους πρώτους τομείς, όπου τα κράτη μέλη παρεχώρησαν μέρος της κυριαρχίας τους υπέρ της κοινότητας, έτσι ώστε έγινε δυνατή η δημιουργία ενιαίων κανόνων για όλους. Έτσι, πολύ νωρίς διαπιστώθηκε στο τομέα της γεωργίας ποιά πλεονεκτήματα προσφέρει η κοινή αγορά χωρίς, εθνικά σύνορα. Όμως ο στόχος του "1992", η δημιουργία μιας πραγματικής εσωτερικής αγοράς, στην οποία θα μπορούν τα διακινούνται απρόσωπα εμπορεύματα, υπηρεσίες, πρόσωπα και κεφάλαια, θέτει την πράσινη Ευρώπη μπροστά σε νέες προκλήσεις.

Στόχος είναι η εξάλειψη των εμποδίων στις συναλλαγές που προκύπτουν για τα γεωργικά προϊόντα από τα νομισματικά εξισωτικά ποσά, από ορισμένα φυτουγειονομικά μέτρα, καθώς και από τις υπάρχουσες διαφορές στα συστήματα φορολογίας των κρατών - μελών.

Πρόκειται για τη διευθέτηση της κοινής γεωργικής πολιτικής με σκοπό την κατάργηση διατάξεων που ενδέχεται να παρεμποδίσουν τη διαδικασία ολοκλήρωσης της γεωργίας σε κοινοτικό επίπεδο και με σκοπό να ευνοηθεί κατ' αυτό τον τρόπο μια περισσότερο εξισορροπημένη και ορθολογική χρησιμοποίηση των ανθρώπινων και φυσικών πόρων, καθώς και των κεφαλαίων που έχουν δεσμευθεί στον γεωργικό τομέα.

Κατά τη διάρκεια των 25 τελευταίων ετών η Ευρωπαϊκή γεωργία άλλαξε ριζικά. Η παραδοσιακή γεωργία σε πολλές χώρες μέλη εξελίχθηκε σε ένα σύγχρονο οικονομικό τομέα που συνδέεται στενά με την βιομηχανία ενδιάμεσων και μεταποιημένων προϊόντων . Αυτή η διαδικασία μεταβολής πρέπει να συνεχιστεί και τα επόμενα έτη, αν θέλει η γεωργία ν' αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που της παρέχονται.

Η παραγωγή ειδών διατροφής και ακατέργαστων προϊόντων αποτελεί όμως τη μια πλευρά της πράσινης Ευρώπης. Η γεωργία παραμένει ένας καθοριστικός παράγοντας σε ευρείες περιοχές της κοινότητας για την διατήρηση μιας ισόρροπης κοινωνικής και οικονομικής διάρθρωσης καθώς και υγιών συνθηκών. Και ακριβώς στα κράτη-μέλη και στις περιοχές της κοινότητας που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες , ο γεωργικός τομέας εξακολουθεί να διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο στην διατήρηση της ισορροπίας των αγροτικών περιοχών.

Αν θέλει η Κοινότητα να διατηρήσει τη συνοχή της και να βελτιώσει τις κοινωνικές και οικονομικές βιοτικές συνθήκες στις καθυστερημένες περιοχές, τότε χρειάζεται ο αγροτικός χώρος νέα κίνητρα , που θα καταστήσουν δυνατή μια ευρύτερη ανάπτυξη πέρα από το γεωργικό τομέα.

Χρειάζονται οικονομικές υποθέσεις για την δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και νέων πηγών εισοδήματος προκειμένου να συνεχιστεί η διαρθρωτική μεταβολή στη γεωργία και να επιτευχθεί έτσι μια ισόρροπη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών στο σύνολο τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Αγροτική πολιτική είναι το σύνολο των μέτρων που παίρνει και των μεθόδων που ακολουθεί το κράτος και τα όργανά του για την ανάπτυξη ή προαγωγή της αγροτικής παραγωγής και τη ρύθμιση όλων γενικά των αγροτικών ζητημάτων. Η πολυπλοκότητα αυτών των προβλημάτων ανάγκασε την αγροτική πολιτική να εξελιχθεί σε ολόκληρη επιστήμη, που έχει σαν αντικείμενό της την κριτική αυτών των μέτρων και μεθόδων και τη διατύπωση των θεμελιωδών εκείνων αρχών με βάση τις οποίες θα εφαρμόζεται ανάλογα η πιο σωστή αγροτική πολιτική.

Την αγροτική πολιτική την ασκούν το κράτος, τα διάφορα όργανα τοπικής αυτοδιοίκησης (κοινότητες, δήμοι, ενώσεις κοινοτήτων γεωργικά επιμελητήρια, οι διάφορες γεωργικές οργανώσεις και τα κόμματα. Σπουδαιότερος φορέας αγροτικής πολιτικής είναι το κράτος, με κύριο όργανο, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της Ελλάδος, το υπουργείο γεωργίας και δευτερεύοντα την Αγροτική Τράπεζα για την άσκηση αγροτικής πίστης. Τους κύριους αυτούς φορείς συμπληρώνουν στο έργο τους άλλοι οργανισμοί (ΟΓΑ, ΑΣΟ κλπ) και εταιρείες, επίσης τα μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο δημιουργούμενα όργανα (FAO) οργανισμού τροφίμων και γεωργίας, (FIPA) διεθνής ομοσπονδία παραγωγών (Ο.Ο.Σ.Α) οργανισμοί οικονομικής συνεργασίας και ανάπτυξης (ΕΟΚ) Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και άλλα.

ΚΑΠ Η αγροτική πολιτική αποτέλεσε την πρώτη κοινή πολιτική που εφαρμόστηκε στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Στον αγροτικό τομέα, τόσο στην Κοινότητα, όσο και στα κράτη-μέλη τα ειδικά προβλήματα ήταν πολλά και ποικιλόμορφα. Έπρεπε να εξασφαλισθεί ο εφοδιασμός της αγοράς σε τρόφιμα με σταθερούς ρυθμούς και σε λογικές τιμές προσφοράς τροφίμων. Έπρεπε η οικογενειακή αγροτική

εκμετάλλευση να εξασφαλίσει σταθερά το εισόδημα της. Έτσι, εφαρμόστηκε στις ευρωπαϊκές χώρες ένα καθεστώς στήριξης και προστασίας των αγροτικών προϊόντων. Αυτό το καθεστώς αποτέλεσε και τη βάση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής που καθιερώθηκε από τις αρχές της δεκαετίας του '60.

Πράγματι η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 25 Μαρτίου 1957 και αποσκοπεί στην εγκαθίδρυση κοινής αγοράς με την κατάργηση, μεταξύ κρατών μελών, των δασμών και των ποσοτικών περιορισμών κατά την κυκλοφορία των εμπορευμάτων καθώς και όλων των μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος, προβλέπει στο άρθρο 38 ότι "η κοινή αγορά περιλαμβάνει τη γεωργία και το εμπόριο γεωργικών προϊόντων. Ορίζεται επίσης ότι η λειτουργία και η ανάπτυξη της κοινής αγοράς για τα γεωργικά προϊόντα πρέπει να συνοδεύονται από την θέσπιση κοινής γεωργικής πολιτικής των κρατών-μελών.

Οι κύριοι στόχοι, αυτής της πολιτικής καθορίζονται στο άρθρο 39 της Συνθήκης της Ρώμης και είναι:

α) Να αυξάνει την παραγωγικότητα της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής προόδου, με την εξασφάλιση της ορθολογικής αναπτύξεως της γεωργικής παραγωγής, καθώς και την άριστη χρησιμοποίησής των συντελεστών παραγωγής, ιδίως του εργατικού δυναμικού.

β) Να εξασφαλίσει κατ' αυτόν τον τρόπο ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στο γεωργικό πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζόμενων στη γεωργία.

γ) Να σταθεροποιεί τις αγορές

δ) Να εξασφαλίζει την επάρκεια σε τρόφιμα για τους κατοίκους της Κοινότητας.

ε) Να διασφαλίζει λογικές τιμές κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές.

Κατά την εκπόνηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και των ειδικών μεθόδων που συνεπάγεται η εφαρμογή της λαμβάνεται υπ'

όψη:

- 1) Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας της γεωργικής δραστηριότητας που απορρέει από την κοινωνική δομή της γεωργίας και τις διαρθρωτικές και φυσικές ανισότητες μεταξύ των διαφόρων γεωργικών περιοχών.
- 2) Η ανάγκη βαθμιαίας εφαρμογής των κατάλληλων προσαρμογών,
- 3) Το γεγονός ότι στα κράτη μέλη η γεωργία αποτελεί έναν τομέα συνδεδεμένο με το σύνολο της οικονομίας.

2. Κοινή διαχείριση της αγοράς

Το Δεκέμβριο του 1960 το Συμβούλιο εξέδωσε αρχές για τη δημιουργία της "πράσινης Ευρώπης". Στο επίκεντρο βρισκόταν η πολιτική των αγορών και των τιμών, δηλαδή η ενιαία διαχείριση της αγοράς στο εσωτερικό και οι κοινοί κανόνες στα εξωτερικά σύνορα της Κοινότητας. Σταδιακά δημιουργήθηκαν και τέθηκαν σε ισχύ οι κοινές οργανώσεις αγοράς για τους διάφορους τομείς της παραγωγής. Σε πρώτη φάση οι οργανώσεις αυτές κάλυπταν πάνω από το μισό της γεωργικής παραγωγής των έξι χωρών της ΕΟΚ. Από τις πρώτες οργανώσεις αγοράς ήταν το 1962 η ρύθμιση που έγινε για την αγορά των σιτηρών. Οι κοινές οργανώσεις αγοράς κάλυπταν το 1970 ήδη το 87% ή το 1980 περίπου το 91% της γεωργικής παραγωγής.

3. Η γεωργική διαρθρωτική πολιτική ως νέο στοιχείο

Με την πάροδο του χρόνου έγινε φανερό ότι τα προβλήματα της ευρωπαϊκής γεωργίας δεν ήταν δυνατό να λυθούν μόνο με μια κοινή πολιτική τιμών και αγορών. Για μια αποφασιστική και συνεχή βελτίωση της "διάρθρωσης της γεωργίας" δηλ. των μεθόδων

παραγωγής, του μεγέθους των εκμεταλλεύσεων και του επιπέδου κατάρτισης, ήταν αναγκαία η λήψη πρόσθετων μέτρων. Και ναι μεν ήδη το 1962 έγιναν τα πρώτα δειλά βήματα με κατεύθυνση προς μια γεωργική διαρθρωτική πολιτική, όμως η Κοινότητα περιορίστηκε ουσιαστικά στο συντονισμό και στη συγχρηματοδότηση των διαρθρωτικών μέτρων που εφάρμοζε το κάθε κράτος μέλος χωριστά.

Τέλος ένα μνημόνιο της επιτροπής αποτέλεσε το Δεκέμβριο του 1968 το πρώτο βήμα για την διαμόρφωση μιας γνήσιας κοινής γεωργικής διαρθρωτικής πολιτικής, την οποία καθιέρωσε το Συμβούλιο των Υπουργών τον Απρίλιο του 1972 με τις πρώτες διαρθρωτικές οδηγίες.

Έτσι δημιουργήθηκαν οι δύο βασικοί μηχανισμοί της γεωργικής πολιτικής: η πολιτική των τιμών και των αγορών η οποία ρυθμίζει τις αγορές και θεσπίζει το οικονομικό πλαίσιο για τη γεωργία, ενώ η γεωργική διαρθρωτική πολιτική υποστηρίζει την διαδικασία προσαρμογής της γεωργίας ως προς ορισμένους στόχους.

4.Οι βασικές αρχές της Κοινής Αγροτικής πολιτικής

Ουσιαστικά η ΚΑΠ βασίζεται σε τρεις αρχές:

Δημιουργία εν αγ-κοιν. προτίμηση ή χρηματοδοτική αλληλεγγύη .

α. Δημιουργία-ενιαίας αγοράς: Ενιαία αγορά σημαίνει ελεύθερη κυκλοφορία των γεωργικών αγαθών μεταξύ των κρατών-μελών. Οι συναλλαγές με γεωργικά προϊόντα πρέπει να γίνονται το ίδιο απρόσκοπτα σ' όλη την Κοινότητα όπως σε κάθε κράτος μέλος. Στόχος είναι η δημιουργία μιας ενιαίας μεγάλης εσωτερικής αγοράς, στην οποία αποκλείονται οι δασμοί, οι άλλοι περιορισμοί του εμπορίου και οι επιδοτήσεις που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό. Απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίηση της ενιαίας αγοράς είναι να καθοριστούν κοινές τιμές και κοινοί κανόνες ανταγωνισμού, να

διατηρηθούν σταθερές νομισματικές ισοτιμίες στη γεωργία και τέλος, να εναρμονιστούν οι διοικητικές διατάξεις υγειονομικού και κτηνιατρικού ελέγχου. Η ενότητα της αγοράς απαιτεί κοινή διαχείριση των αγορών, την οποία αναλαμβάνει κεντρικά η Κοινότητα. Και τέλος η ενότητα της αγοράς θέτει ως προϋπόθεση τη θέσπιση ενιαίων κανόνων στα εξωτερικά σύνορα της Κοινότητας.

β. Κοινοτική Προτίμηση: Κοινοτική Προτίμηση είναι η αρχή σύμφωνα με την οποία πρέπει να παρέχεται προτεραιότητα στη διάθεση της κοινοτικής παραγωγής. Επειδή οι τιμές της Κοινότητας βρίσκονται πάνω από το επίπεδο των τιμών της παγκόσμιας αγοράς πρέπει η κοινή γεωργική πολιτική να διαφυλάττει την εσωτερική αγορά από εισαγωγές σε χαμηλές τιμές και από τις ενίοτε υπερβολικές διακυμάνσεις της παγκόσμιας αγοράς. Αυτό επιτυγχάνεται με διάφορους μηχανισμούς που ενεργούν ανασχετικά στις εισαγωγές και εξαγωγές και που προλαμβάνουν τις διακυμάνσεις τιμών στα εξωτερικά σύνορα της Κοινότητας. Για τα προϊόντα που δεν απολαύουν παρόμοιας εξωτερικής προστασίας, προβλέπονται ενισχύσεις με σκοπό να καταστούν οι τιμές τους ανταγωνιστικές έναντι των εισαγόμενων εμπορευμάτων.

γ. Χρηματοδοτική Αλληλεγγύη: Κάθε πολιτική κοστίζει χρήματα και όταν πρόκειται για κοινή πολιτική, πρέπει βέβαια το κόστος αυτό να αναλαμβάνεται από κοινού. Γι' αυτό η χρηματοδοτική αλληλεγγύη είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Για να εφαρμοστεί στην πράξη η πολιτική αυτή τα κράτη-μέλη αποφάσισαν τον Απρίλιο του 1962 να ιδρύσουν ένα κοινό ταμείο. Το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων. Από το ταμείο αυτό χρηματοδοτούνται από κοινού οι απαιτούμενες δαπάνες για την γεωργική πολιτική, ανεξάρτητα για προϊόν ή για ποιο κράτος μέλος προορίζονται.

5. Ο ρόλος της εθνικής γεωργικής πολιτικής

Με την πάροδο του χρόνου η συχνότητα ανέλαβε στον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής ένα μεγάλο μέρος των αρμοδιοτήτων των κρατών-μελών . Έτσι η πολιτική των τιμών και των αγορών αποτελεί πλέον αποκλειστική υπόθεση της Κοινότητας. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν από κοινού για την χάραξη της πολιτικής των τιμών και αγορών , και τα μέτρα που λαμβάνουν είναι για όλους δεσμευτικά. Ο συνεχής συντονισμός των δραστηριοτήτων των κρατών μελών τόσο κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων όσο και κατά την τρέχουσα διαχείριση των αγορών εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις , ώστε να λαμβάνονται υπόψη τα εθνικά συμφέροντα και οι ιδιαιτερότητες.

6. Ένας ορθολογικός καταμερισμός εργασίας

Ωστόσο , οι κοινοτικές αποφάσεις δεν αφορούν το σύνολο των μέτρων που άπτονται του τομέα της γεωργίας π.χ τα θέματα που έχουν σχέση με την άμεση φορολογία ή το καθεστώς κοινωνικής ασφάλισης των κατόχων γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των εργαζομένων στη γεωργία διέπονται από την εθνική νομοθεσία. Το ίδιο ισχύει για ένα μεγάλο αριθμό ειδικών μέτρων που λαμβάνονται εν όψει εξαιρετικών συνθηκών που επικρατούν σε ορισμένες περιοχές ή σε ορισμένα κράτη μέλη.

Για όλα αυτά τα μέτρα, η αξιολόγηση εναπόκειται στις εθνικές διαστάσεις είτε στο πλαίσιο της εφαρμογής κοινοτικών οδηγιών, οι οποίες επιτρέπουν μια σχετική ελαστικότητα ως προς την προσαρμογή τους, είτε μέσω της διατήρησης προσωρινών ενισχύσεων που υπόκεινται εν πάση περιπτώσει στην αξιολόγηση της επιτροπής προκειμένου να είναι σύμφωνες με τους πόλους της Κοινότητας και να αποφευχθεί κάθε στρεβλώση του ανταγωνισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

7. Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων - FEOGA

Χρηματο-οικονομικό όργανο της κοινής αγροτικής πολιτικής

Η χρηματοδότηση της ΚΑΠ γίνεται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και Προσανατολισμού.

Το όργανο αυτό ιδρύθηκε το 1962, περιλαμβάνει δύο τομείς ανεξάρτητους μεταξύ τους: τον κλάδο εγγύησης που αποσκοπεί στη χρηματοδότηση της κοινής οργάνωσης των αγορών των διάφορων προϊόντων και του κλάδου "προσανατολισμός", που αποβλέπει στη χρηματοδότηση της πολιτικής στο χώρο των αγροτικών διαρθρώσεων.

Το FEOGA δεν είναι ταμείο με την στενή έννοια του όρου, διότι εφόσον δεν διαθέτει ειδικούς πόρους, δεν είναι αυτόνομο από χρηματοοικονομική άποψη. Σύμφωνα με το πρώτο άρθρο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 729\70, το FEOGA αποτελεί μέρος του προϋπολογισμού της Κοινότητας. Έτσι, ακολουθεί τους γενικούς κανόνες που διέπουν τον προϋπολογισμό, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις η λειτουργία του καθορίζεται από ειδικές διατάξεις.

Οι πιστώσεις του FEOGA υποβάλλονται για έγκριση όπως και όλες οι άλλες κοινοτικές πιστώσεις, στις συνήθεις διαδικασίες που προβλέπονται για την κατάρτιση του προϋπολογισμού. Εγκρίνονται, αρχικά από το Συμβούλιο, κατόπιν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενώ η υπογραφή του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σημαίνει την οριστική επικύρωση του προϋπολογισμού των Κοινοτήτων.

7.1 Το τμήμα "Εγγυήσεις"

Το πρώτο άρθρο, παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθμ. 729\70 του Συμβουλίου σχετικά με την χρηματοδότηση της κοινής αγροτικής πολιτικής προβλέπει, ότι το τμήμα "Εγγυήσεις", χρηματοδοτεί, από τη μια πλευρά τις επιστροφές κατά την εξαγωγή προς τις τρίτες χώρες και από την άλλη τις παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται με σκοπό τη ρύθμιση των γεωργικών αγορών.

Οι επιστροφές κατά την εξαγωγή σε τρίτες χώρες, έχουν στόχο να επιστρέψουν τη διάθεση των κοινοτικών γεωργικών προϊόντων στην παγκόσμια αγορά καλύπτοντας τη διαφορά τιμής μεταξύ παγκόσμιας και κοινοτικής αγοράς. Με τον τρόπο αυτό η Κοινότητα καθιστά δυνατή την εμπορία των Κοινοτικών προϊόντων στις εξωτερικές αγορές δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό συνθήκες ανταγωνισμού ίσες με αυτές που προσφέρουν οι τρίτες χώρες κατά τις διεθνείς ανταλλαγές.

Το FEOGA συμμετέχει στην χρηματοδότηση των ενεργειών επιστατιστικής βοήθειας που η Κοινότητα προβλέπει υπέρ των αναπτυσσόμενων χωρών.

Οι παρεμβάσεις στην εσωτερική αγορά έχουν σκοπό να εξασφαλίσουν, από την μία πλευρά, ένα επαρκές εισόδημα στον αγρότη για την παραγωγή του, μέσω του μετριασμού των συνεπειών που προκαλεί η συγκυρία της αγοράς και της διασφάλισης της κατώτατης τιμής, και από την άλλη πλευρά τον ομαλό και συνεχή εφοδιασμό των καταναλωτών. Οι παρεμβάσεις αυτές ρυθμίζουν τη λειτουργία των γεωργικών αγορών.

Τα εξισωτικά ποσά προσχώρηση προορίζονται να καλύψουν τις διαφορές μεταξύ των τιμών στα κράτη μέλη και των τιμών στα νέα κράτη μέλη μέχρι το τέλος της μεταβατικής περιόδου, για την καλύτερη εφαρμογή στα τελευταία των κοινοτικών τιμών .

Τα νομισματικά εξισωτικά ποσά επιτρέπουν τον μετριασμό κατά τις γεωργικές συναλλαγές των συνεπειών από τις αλλαγές των

ισοτίμων οι οποίες επηρεάζουν αυξητικά ή μειωτικά τις κοινές τιμές που εκφράζονται σε εθνικά νομίσματα.

Όλες οι δαπάνες του τμήματος "εγγυήσεις" του FEOGA , καθώς και μέρος των δαπανών του τμήματος "προσανατολισμός" υπάγονται στην κατηγορία των υποχρεωτικών δαπανών.

Οι πιστώσεις που προορίζονται ειδικά για το FEOGA εγγυήσεις παρουσιάζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά δηλ. χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση των μέτρων που θεσπίστηκαν για τα γεωργικά προϊόντα -έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα και αυτό διότι οι δαπάνες του τμήματος "Εγγυήσεις" προκύπτουν από ήδη υπάρχοντες κανονισμούς αγοράς. Η Κοινότητα είναι υποχρεωμένη να προβεί στη χρηματοδότηση των δαπανών που πραγματοποίησαν τα κράτη -μέλη υπέρ αυτών που έχουν δικαίωμα στα πλαίσια της εφαρμογής των γεωργικών ρυθμίσεων. -οι δαπάνες για τις οποίες προορίζονται είναι δύσκολο να προβλεφθούν. Πράγματι το ύψος των δαπανών για την κοινή αγροτική πολιτική εξαρτάται από σειρά παραγόντων. -υπόκεινται σε προσαρμογές κατά τη διάρκεια του δημοσιονομικού έτους , διότι οι προβλεφθείσες πιστώσεις και οι πραγματικές ανάγκες συχνά δεν συμπίπτουν.

7.2 Το τμήμα "Προσανατολισμός"

Το τμήμα "Προσανατολισμός" του FEOGA έχει στόχο τη χρηματοδότηση των κοινών ενεργειών που θεσπίστηκαν για την πραγματοποίηση των στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 39 παράγραφος (α) της Συνθήκης . Στόχος της κοινής αγροτικής πολιτικής με βάση το άρθρο 39 είναι η αύξηση της παραγωγικότητας της γεωργίας με την ανάπτυξη της τεχνικής πρόόδου και την εξασφάλιση της ορθολογικής ανάπτυξης της γεωργίας καθώς και την

άριστη χρησιμοποίηση των παραγωγικών συντελεστών.

Ασχολείται με την αντιμετώπιση των μακροχρόνιων προβλημάτων της γεωργίας όπως είναι:

- Ο εκσυγχρονισμός των γεωργικών εκμεταλλεύσεων
- Τα έργα υποδομής στη γεωργία
- Η ενίσχυση των γεωργών που ζουν σε προβληματικές περιοχές.
- Η βελτίωση των συνθηκών εμπορίας και μεταποίησης.
- Η εκπαίδευση των παραγωγών και η συγκρότηση τους σε ομάδες

Οι ενισχύσεις αφορούν τις επενδύσεις που αποβλέπουν:

- Στην ποιοτική βελτίωση και τη μετατροπή της παραγωγής, σε συνάρτηση με τις ανάγκες της αγοράς.
- Στην προσαρμογή της εκμετάλλευσης με σκοπό τη μείωση του κόστους παραγωγής τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας ή την εξοικονόμηση ενέργειας.
- Στην προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος

Οι πιστώσεις που προορίζονται ειδικά για το FEOGA-προσανατολισμός, χρησιμεύουν στην μερική εξόφληση των δαπανών που πραγματοποίησαν τα κράτη - μέλη και στη χρηματοδότηση επενδυτικών στοιχείων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΚΑΠ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι δύο βασικοί μηχανισμοί της κοινής γεωργικής πολιτικής σήμερα είναι η πολιτική των αγορών και των τιμών που ρυθμίζει της αγορές και θεσπίζει το οικονομικό πλαίσιο για τη γεωργία ενώ η διαθρωτική πολιτική υποστηρίζει τη διαδικασία προσαρμογής της γεωργίας προς ορισμένους στόχους.

2. Διάσκεψη της Stresa

Βάσει των στόχων της γεωργικής πολιτικής όπως ορίζονται από την συνθήκη της Ρώμης η διάσκεψη της stresa που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 1958 και καθόρισε τις κατευθυντήριες γραμμές της ΚΑΠ. Η διάσκεψη επέφερε πολλές διασαφηνίσεις στους στόχους της συνθήκης: η ευρωπαϊκή γεωργία θα έπρεπε να αναδιαρθρωθεί για να γίνει ανταγωνιστική χωρίς να αμφισβητηθεί ο οικογενειακός χαρακτήρας των εκμεταλλεύσεων, οι αγροτικές τιμές που προοδευτικά θα ισχύουν σε όλα τα κράτη μέλη θα διαμορφωθούν σε υψηλότερο επίπεδο από την διεθνή αγορά, και θα είναι αποδοτικές για τον παραγωγό χωρίς όμως να προκαλούν πλεονάσματα. Η αγροτική πολιτική δεν είναι μια πολιτική αυτάρκειας θα πρέπει όμως να προστατευθεί από τον εξωτερικό ανταγωνισμό που πολύ συχνά δεν είναι γνήσιος.

Σ' αυτές τις βάσεις στηρίχτηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και υπόβαλε το 1960 τις οριστικές προτάσεις για την αγροτική πολιτική στο Συμβούλιο των Υπουργών. Από τότε η ΚΑΠ περιλαμβάνει τρεις βασικές συνιστώσες: την ρύθμιση των αγορών και των τιμών τις

εξωτερικές σχέσεις και την διαθρωτική πολιτική.

3. ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΙΜΩΝ ΚΑΙ ΑΓΟΡΩΝ

Κοινές τιμές και οργανώσεις αγορών αποτελούν τον κεντρικό μηχανισμό για να φθάσει η γεωργική παραγωγή στα επιθυμητά επίπεδα και να σταθεροποιηθούν οι αγορές.

4. ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΑΓΟΡΑΣ.

Σε κάθε γεωργικό τομέα επικρατούν πολύ διαφορετικές συνθήκες παραγωγής και αγοράς . Για το λόγο αυτό δε θα ήταν λογικό να δημιουργηθεί μια ενιαία οργάνωση αγοράς για όλα τα προϊόντα. Ετσι διακρίνουμε τέσσερις τύπους οργάνωσης αγοράς.

1.Εξωτερική προστασία και παρέμβαση (τιμές στηρίζεις).Αυτός ο τύπος οργάνωσης αγοράς ο οποίος ισχύει με τη μία ή την άλλη μορφή για περισσότερο από 70% της γεωργικής παραγωγής , αποτελείται από δύο συνισταμένες: τη ρυθμίση της παρέμβασης στην εσωτερική αγορά και το σύστημα εξωτερικής προστασίας. Στόχος είναι να ενεργοποιηθούν οι κατάλληλοι μηχανισμοί ώστε να μην πέσουν οι τιμές της αγοράς στη κοινότητα κάτω από ορισμένες ελάχιστες τιμές.

Για πολλά προϊόντα όπως π.χ σιτηρά, βούτυρο, ζάχαρη κλπ. έχει συστήσει η κοινότητα ειδικούς οργανισμούς παρέμβασης που αγοράζουν τα πλεονάσματα της παραγωγής για να σταθεροποιήσουν τις τιμές της αγοράς. Το αποθεματοποιημένο αυτό εμπόρευμα

μεταπωλείται μόλις αποκατασταθεί η ισορροπία της αγοράς ή αναζητούνται άλλες δυνατότητες διανομής, για παράδειγμα εξαγωγής προς τρίτες χώρες.

Μέχρι πρότενος οι οργανισμοί παρέμβασεις κατεβαλαν στους παραγωγούς την λεγόμενη τιμή παρέμβασης, που καθορίζεται από το Συμβούλιο μια φορά τον χρόνο. Σήμερα ισχύει μια νέα ρύθμιση: οι οργανισμοί παρέμβασεις προκηρύσσουν διαγωνισμούς κατά τους οποίους καθορίζονται οι τιμές ανάλογα με την κατάσταση της αγοράς. Για παράδειγμα στην αγορά ζάχαρης ισχύει η πλήρη τιμή παρέμβασης για τις αναγκαίες ποσότητες για την Κοινότητα. Σε περίπτωση πλεονάσματος οι ίδιοι οι παραγωγοί αναλαμβάνουν την ευθύνη της διάθεσης του προϊόντος τους.

Για ορισμένα άλλα προϊόντα η Κοινότητα μπορεί να διατηρήσει ένα μέρος της πλεονάζουσας παραγωγής εκτός αγοράς καταβάλλοντας ενισχύσεις για ιδιωτική αποθεματοποίηση. Σε περίπτωση που βελτιωθούν οι δυνατότητες διάθεσης τότε τα προϊόντα εξέρχονται από το απόθεμα και προσφέρονται στην αγορά προς πώληση.

Οι ελάχιστες τιμές στην Κοινότητα βρίσκονται γενικά σε υψηλότερο επίπεδο από ότι στη παγκόσμια αγορά. Για το λόγο αυτό η στήριξη της εσωτερικής αγοράς μπορεί να λειτουργήσει μόνο αν ταυτοχρόνως υπάρχει εξωτερική προστασία για ορισμένα προϊόντα.

2. Εξωτερική προστασία χωρίς μηχανισμούς παρέμβασης

Μια δεύτερη ομάδα προϊόντων η οποία περιλαμβάνει το 25% περίπου της παραγωγής, η οργάνωση της αγοράς περιορίζεται ουσιαστικά στη εξωτερική προστασία. Εδώ περιλαμβάνονται οι οργανώσεις αγοράς για τα αυγά, πουλερικά, οίνου υψηλής ποιότητας αυτά και άλλα είδη οπωροκηπευτικών. Πρόκειται δηλαδή για προϊόντα που δεν είναι πρώτης ανάγκης και προϊόντα που η παραγωγή τους δεν συνδέεται άμεσα με το έδαφος.

Με βάση ενός κοινού συστήματος προστασίας αυτών των γεωργικών προϊόντων απέναντι του εξωτερικού ανταγωνισμού

εκτιμήθηκε πως οι συνήθει δασμοί που έχουν την ιδιότητα να επιβαρύνουν μ' ένα ορισμένο ποσοστό και σταθερά ένα εισαγόμενο προϊόν δε θα αρκούσαν τόσο για τη προστασία της Ευρωπαϊκής γεωργίας όσο και για την εξασφάλιση του κοινοτικού εφοδιασμού των ευρωπαϊκών αγορών με εξωκοινοτικά προϊόντα. Στη θέση των δασμών καθιερώνονται οι αντισταθμιστικές εισφορές που επιβαρύνουν τις εισαγωγές και οι μεταβλητές επιδοτήσεις του ενισχύουν τις εξαγωγές της πλεονάζουσας παραγωγής. Οι αντισταθμιστικές εισφορές προσαρμόζονται συνεχώς στη συνθήκες της αγοράς. Είναι κυμαινόμενοι δασμοί. Σαν αντισταθμιστική εισφορά ορίζεται κάθε φορά η διαφορά ανάμεσα στη λεγόμενη τιμή κατωφλίου (είναι η μικρότερη τιμή εισαγωγής στη κοινότητα ενός προϊόντος) και της πιο αντιπροσωπευτικής τιμής (CIF, υπολογίζεται με βάση τις χαμηλότερες τιμές από τις πιο ευνοϊκές ευκαιρίες αγοράς για κάθε προϊόν) στη παγκόσμια αγορά. Όσο μειώνεται η τιμή στην παγκόσμια αγορά τόσο μεγαλώνει η αντισταθμιστική εισφορά.

3. Κατά αποκοπή ενισχύσεις στους παραγωγούς

Σε ορισμένες κοινές οργανώσεις αγοράς απαντώνται κατ' αποκοπή ενισχύσεις που παρέχονται είτε ανά εκτάριο είτε ανά ποσότητα παραγωγής. Πρόκειται για πολύ ειδικούς κλάδους παραγωγής που όλοι αποτελούν ένα μικρό ποσοστό της γεωργικής παραγωγής στη κοινότητα αλλά που έχουν μεγάλη σημασία για ορισμένες περιοχές ή ομάδες εκμετάλλευσων. Με αυτόν τον τρόπο στηρίζονται οι παραγωγοί λίνου καννάβης λυκίσκου οι σιροτρόφοι και οι παραγωγοί σπόρων προς σπορά.

4. Συμπληρωματικές ενισχύσεις στις τιμές

Σ' αυτήν την οργάνωση αγοράς υπάγεται το ελαιόλαδο και το σκληρό σιτάρι (προϊόντα γεωγραφικά και ποσοτικά περιορισμένα), μερικά έλαια, ο καπνός του οποίου η κοινότητα ανέλαβε την υποχρέωση στο πλαίσιο της Γενικής Συμφωνίας Δασμού και Εμπορίου (GAT) να διατηρεί σταθερούς τους δασμούς εισαγωγής. Επομένως οι οργανώσεις αγοράς για προϊόντα αυτά -που καλύπτουν το 2,5% του συνόλου της παραγωγής -πρέπει ουσιαστικά να ανταπεξέλθουν χωρίς εξωτερική προστασία. Με σκοπό την εξασφάλιση στους παραγωγούς της Κοινότητας μιας αγοράς για την διάθεση των προϊόντων τους παρά τον ανταγωνισμό λόγω των φτηνών εισαγόμενων προϊόντων παρέχεται στην μεταποιητική βιομηχανία μια ενίσχυση αν χρησιμοποιεί προϊόντα που παράγονται στην Κοινότητα. Σκοπός της ενίσχυσης αυτής είναι η κάλυψη της διαφοράς μεταξύ της Κοινοτικής τιμής που καθορίζει το Συμβούλιο και της τιμής της αγοράς κατά την εισαγωγή. Έτσι καθιστά δυνατή την διατήρηση σχετικά χαμηλών τιμών στο καταναλωτή και την στήριξη των εισοδημάτων παραγωγών και της κοινοτικής παραγωγής.

5. Οι γεωργικές τιμές

Παράλληλα με την οργάνωση των αγορών επιτεύχθηκε και η βαθμιαία προσέγγιση των τιμών των προϊόντων μεταξύ των κρατών μελών της Κοινότητας μέχρις ούτου οι τιμές ενοποιηθούν. Κάθε χρόνο πλέον μετά από σχετικές προτάσεις της επιτροπής το Συμβούλιο των Υπουργών, καθορίζει τις κοινές τιμές που θα ισχύουν για την επόμενη καλλιεργητική περίοδο.

Οι τιμές της ΕΟΚ χρησιμοποιούνται, μαζί με τα άλλα μέτρα δασμοί, - αντισταθμιστικές εισφορές επιδοτήσης εξαγωγών κλπ- για την οργάνωση της κοινής αγοράς των προϊόντων.

Οι τιμές αυτές προσδιορίζονται ανάλογα με τα προϊόντα , και με τον επιδιωκόμενο βαθμό προστασίας. Πρέπει κανείς να διακρίνει τις τιμές που αναφέρονται στην εσωτερική οργάνωση της αγοράς (ενδεικτικές, προσανατολισμού) και όσες χρησιμεύουν για την προστασία από τις εξωτερικές αγορές (τιμές κατωφλίου). Σ' αυτές έρχονται να προστεθούν οι τιμές παρεμβάσεως και τιμές βάσεως.

Μερικές τιμές από τις τιμές αντιστοιχούν μεταξύ τους, όπως είναι η ενδεικτική τιμή, η τιμή προσανατολισμού και η αντικειμενική τιμή. Οι τιμές αναγωγής για τον οίνο τα φρούτα και τα λαχανικά με την τιμή κατωφλίου ενώ η τιμή αναγωγής για το μαλακό σίτο αρτοποιίας είναι μια τιμή παρέμβασης. Τέλος η τιμή franco στα σύνορα αντιστοιχεί με την τιμή CIF.

Μιά αναφορά στις πιο ενδεικτικές από αυτές θα ήτο χρήσιμη για να καταλάβουμε το ρόλο τους στους μηχανισμούς της κοινής αγοράς.

1. Ενδεικτική τιμή

Ενδεικτική τιμή είναι η τιμή που πρέπει να εξασφαλίζουν οι παραγωγοί στη ζώνη με το μεγαλύτερο πλεόνασμα κατανάλωσης του εκάστοτε γεωργικού προϊόντος. Στη Δυτ. Γερμανία σαν κέντρο με το μεγαλύτερο πλεόνασμα κατανάλωσης δημητριακών έχει καθοριστεί η πόλη Duisburg. Συνεπώς ενδεικτική είναι η τιμή που υπολογίζεται να εξασφαλίσει ο παραγωγός στις πωλήσεις στη πόλη αυτή.

Η διαπραγμάτευση των ενδεικτικών τιμών δεν είναι εύκολη. Από τη μιά οι εθνικές οργανώσεις των γεωργών παρά το γεγονός ότι τα συμφέροντά τους συχνά δεν συμπίπτουν λόγω των διαφορών στην παραγωγικότητα επιδιώκουν να εξασφαλίσουν όσο το δυνατόν υψηλότερες τιμές. Από την άλλη πλευρά η ευρωπαϊκή βιομηχανία ενδιαφέρεται για σχετικά χαμηλές τιμές των γεωργικών προϊόντων που αποτελούν στοιχείο του κόστους ζωής και η εξέλιξη των οποίων επηρεάζει τις απαιτήσεις για μισθολογικές αναπροσαρμογές εργαζομένων της βιομηχανίας. Οι κυβερνήσεις ιδίως των χωρών που

φέρουν ένα σημαντικό μέρος του χρηματοδοτικού βάρους της ΚΑΠ βλέπουν στις ενδεικτικές τιμές μια πηγή πρόσθετων επιβαρύνσεων του προϋπολογισμού.

Οι ενδεικτικές τιμές καθορίζονται από το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κάθε χρόνο και ισχύουν για μια περίοδο εμπορίας.

2. Τιμή παρέμβασης

Η τιμή παρέμβασης είναι οι εγγυημένες κατώτατες τιμές. Σ' αυτές αγοράζουν οι οργανισμοί παρεμβάσης τις ποσότητες των προϊόντων που τους προσφέρονται.

3. Τιμή CIF είναι η τιμή ενός προϊόντος για παράδοση αυτού σε λιμάνι που ορίζει ο αγοραστής. Η τιμή αυτή χρησιμοποιείται κατά τις μεταφορές με πλοίο και περιλαμβάνει εκτός από την αξία του εμπορεύματος την δαπάνη μεταφοράς και φορτώσεως στο πλοίο, τον ναύλο μέχρι το λιμάνι προορισμού, την ασφάλεια, την συσκευασία και τους δασμούς εξαγωγής και τελωνειακών διατυπώσεων.

Η τιμή αυτή υπολογίζεται για ένα αντιπροσωπευτικό σημείο εισαγωγής της Κοινότητας για κάθε προϊόν και είναι ίδια για όλα τα κράτη-μέλη.

Η τιμή CIF υπολογίζεται με βάση τις χαμηλότερες τιμές από τις ευνοϊκές ευκαιρίες αγοράς στην παγκόσμια αγορά για κάθε προϊόν.

Η τιμή CIF χρησιμεύει μαζί με την τιμή κατωφλίου για τον καθορισμό της αντισταθμιστικής εισφοράς που εισπράττεται κατά την εισαγωγή ενός προϊόντος στην Κοινότητα. Η αντιστάθμιση και εισφορά είναι ίση με την τιμή κατωφλίου μείον την τιμή CIF.

4. Τιμή κατωφλίου.

Η τιμή κατωφλίου είναι η μικρότερη τιμή εισαγωγής στην Κοινότητα ενός προϊόντος ώστε η τιμή χονδρικής πωλήσεως του εισαγόμενου αυτού προϊόντος στις αγορές της Κοινότητας να

διαμορφώνεται , κατ' ανάγκη, στο επίπεδο της ενδεικτικής τιμής του προϊόντος.

Η τιμή κατωφλίου έχει σκοπό την προστασία της ενδεικτικής τιμής των προϊόντων στα σύνορα της Κοινότητας από τις εισαγωγές. Γι αυτό όταν ένα προϊόν εισάγεται σε τιμή χαμηλότερη από την τιμή κατωφλίου εισπράττεται αντισταθμιστική εισφορά ίση με την διαφορά των δύο αυτών τιμών .

Οι τιμές κατωφλίου είναι ίδιες για όλα τα κράτη μέλη.

5. Τιμή αναγωγής

Η τιμή αναγωγής αποτελεί ένα σήμα κινδύνου για το εσωτερικό εμπόριο, κινδύνου που προέρχεται από τα εισαγόμενα προϊόντα με εξαιρετικά χαμηλές τιμές. Στην περίπτωση των σιτηρών η τιμή αναγωγής έχει σαν σκοπό να διαφυλάξει την υψηλή τιμή σε μία συγκεκριμένη κατηγορία προϊόντος στα πλαίσια της εσωτερικής κοινοτικής αγοράς (μαλακό αρτοποιήσιμο σιτάρι).

6. Τιμή αποσύρσεως

Η τιμή αποσύρσεως είναι η τιμή που καθορίζεται από τις οργανώσεις των παραγωγών κάτω από τη οποία αυτές δεν διαθέτουν για πώληση τα προϊόντα που προσφέρουν τα μέλη του. Οι οργανώσεις παραγωγών δίνουν μια αποζημίωση για τις ποσότητες που παραμένουν απούλητες.

Τα κράτη μέλη καθορίζουν ένα ανώτατο επίπεδο για την τιμή αποσύρσεως.

Τα κράτη μέλη μπορούν να δίνουν οικονομικές ενισχύσεις στις οργανώσεις παραγωγών για τις αποσύρσεις που κάνουν εφόσον αυτές εφαρμόζουν τιμές αποσύρσεως που δεν υπερβαίνουν ένα ορισμένο ανώτατο επίπεδο.

7. Τιμή φράγματος

Η τιμή φράγματος-καθορίζεται για το χοιρινό κρέας, πουλερικά

και αυγά-αντιπροσωπεύει το κόστος παραγωγής σε μη κράτη μέλη και το κόστος εμπορίας στην διεθνή αγορά.

Η τιμή φράγματος εμποδίζει τους εισαγωγείς προϊόντων στην Κοινότητα, από τρίτες χώρες να προσφέρουν αυτά σε τιμές χαμηλότερες από το κόστος παραγωγής και εμπορίας στη διεθνή αγορά πράγμα που θα έχει δυσμενείς συνέπειες στις τιμές του παραγωγού της Κοινότητας. Η τιμή αυτή αποτελεί μέτρο συγκρίσεως των τιμών εισαγωγής των προϊόντων στη Κοινότητα από τρίτες χώρες για να διαπιστωθεί αν αυτές είναι κανονικές ή όχι.

Όταν η τιμή εισαγωγής ενός προϊόντος είναι κατώτερη από την τιμή φράγματος τότε εισπράττεται πρόσθετη αντισταθμιστική εισφορά που είναι ίση με την διαφορά των δύο αυτών τιμών.

6. Κοινές τιμές σημαίνει υψηλές τιμές;

Όταν το 1962 δημιουργήθηκαν οι πρώτες κοινές οργανώσεις αγοράς στην τότε Κοινότητα των έξι απασχολούνταν στην γεωργία περίπου 14 εκατομμύρια άτομα, κάτι λιγότερο από το 20% του συνολικού ενεργού πληθυσμού.

Το μεγαλύτερο ποσοστό από τους γεωργούς αυτούς εργάζονται σε μικρές ή μεσαίες οικογενειακές εκμεταλλεύσεις. Το εισόδημα τους ήταν σαφώς κατώτερο από το εισόδημα που είχε επιτευχθεί σε άλλους τομείς της Οικονομίας.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες ένα από τα πιο επείγοντα προβλήματα της κοινής γεωργικής πολιτικής ήταν να αυξηθεί το γεωργικό εισόδημα.

Πως μπορεί να επιτευχθεί αυτός ο στόχος; είτε με άμεση οικονομική ενίσχυση στους κατόχους εκμετάλλευσης με χαμηλό εισόδημα, είτε με υψηλότερες τιμές. Για τα περισσότερα προϊόντα τα ιδρυτικά μέλη της κοινότητας επέλεξαν καταρχήν το δεύτερο τρόπο.

Λαμβάνοντας υπόψιν το μεγάλο αριθμό των παραγωγών και την μεγάλη ποικιλία των οικονομικών προϋποθέσεων υπό τις οποίες εργάζονται η στήριξη των τιμών φαινόταν λιγότερη δαπανηρή και γραφειοκρατική από την άμεση οικονομική ενίσχυση. Εκτός αυτού η πολιτική αυτή ανταποκρίνονται στην κατεύθυνση που είχε επιλεγεί από τα περισσότερα κράτη-μέλη κι έτσι αποφεύγονται οι ριζικές μεταβολές.

Όσο καιρό η Κοινότητα ήταν ακόμα αναγκασμένη να προβαίνει σε εισαγωγές, λειτουργούσε η στήριξη του εισοδήματος μέσω των γεωργικών τιμών χωρίς προβλήματα. Τα τελευταία αυτά χρόνια η πολιτική αυτή εξάντλησε τα περιθώρια των δυνατοτήτων της. Λόγο της εξασφάλισης των εγγυημένων τιμών οι παραγωγοί εξάντλησαν όλες τις δυνατότητες της τεχνικής πρόόδου και παρήγαγαν διαρκώς ολοένα και περισσότερα.

Τέλος ορισμένες κοινές οργανώσεις αγοράς απαιτώντας κατ' αποκοπή ενισχύσεις που παρέχονται είτε ανά εκτάριο είτε ανά ποσότητα παραγωγής.

Εκ πρώτης όψεως λοιπόν εμφανίζεται ένα πολύπλοκο σύστημα ελαχίστων τιμών όπου συνδυάζονται με εξωτερική προστασία και διάφορες ενισχύσεις. Απλές λύσεις αποτυγχάνουν λόγω της πολυμορφίας της γεωργικής παραγωγής στην Κοινότητα. Για να διατηρηθεί η γεωργία με τις διαφορετικές μορφές και πτυχές της πρέπει η πολιτική των τιμών και αγορών να λαβει υπόψη της τις διάφορες αυτές συνθήκες.

7. Μια νέα διάσταση: η γεωργική διαθρωτική Πολιτική

Οι διαφορές που υφίστανται μεταξύ των 10 εκ. γεωργικών εκμεταλλεύσεων στα δώδεκα κράτη μέλη της Κοινότητας είναι τεράστιες και δεν αφορούν μόνο τους διαφορετικούς φυσικούς

παράγοντες (έδαφος, κλίμα) αλλά και το μέγεθος των εκμεταλλεύσεων, την ειδίκευση και τις μεθόδους παραγωγής, την ηλικία των γεωργών και την κατάρτισή τους. Το ίδιο σημαντικά για την ανάπτυξη της γεωργία είναι το οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον καθώς και ο βαθμός ανάπτυξης άλλων τομέων στις περιοχές της Κοινότητας. Οι διαφορές στη διάρθρωση της γεωργίας, που έχουν παγιωθεί, από τις πολιτικές των κρατών μελών πριν από την δημιουργία της κοινής γεωργικής αγοράς, δεν μπόρεσαν να εξαλειφθούν από την κοινή γεωργική πολιτική επί 20 και πλέον έτη. Αντίθετα οι διαφορές αυτές ενισχύθηκαν περισσότερο από τις διαδοχικές διευρύνσεις της Κοινότητας.

Οι συνέπειες μιας τέτοιας ανομοιογένειας στην πολιτική των τιμών και των γεωργικών αγορών είναι εμφανές.—Μιά αύξηση των γεωργικών τιμών αποτελεί για μια σύγχρονη μεγάλη εκμετάλλευση ένα ευπρόσδεκτο επιπλέον κέρδος της παρέχει τοα μέσα για περαιτέρω επενδύσεις και πιθανόν να την ωθήσει ν' αναπτύξει την παραγωγή της πέρα αυτού που ζητά η αγορά. Διαφορετική είναι όμως η κατάσταση σε μια μικρή εκμετάλλευση, που μόλις κατορθώνει να τα βγάλει πέρα. Η αύξηση των τιμών εδώ ίσως εξασφαλίσει την επιβίωσή της η πολιτική των τιμών όμως γενικά δεν μπορεί να αλλάξει τίποτα όσον αφορά τις πραγματικές αιτίες της κακής οικονομικής κατάστασης δηλαδή την ελάχιστη γεωργική υποδομή, την ελλιπή κατάρτιση ή τις ανεπαρκείς δυνατότητες εμπορίας των προϊόντων. Σε περιοχές που δεν προσφέρουν εξωγεωργικές εναλλακτικές λύσεις απομένει στο γεωργό ή να συνεχίσει την εκμετάλλευσή του και ν' αναζητήσει εργασία στην πόλη.

Αν η Κοινότητα, όπως απαιτεί η Συνθήκη της ΕΟΚ, θέλει ν' αυξήσει την παραγωγικότητα της γεωργίας για να βελτιώσει το εισόδημα των εργαζομένων στη γεωργία, δεν αρκεί για το σκοπό αυτό μόνον η πολιτική των τιμών και αγορών. Η Κοινότητα χρειάζεται περισσότερο μηχανισμούς, που μπορούν να συμβάλλουν άμεσα στην βελτίωση της γεωργικής διάρθρωσης. Για πολύ καιρό όμως τα κράτη

μέλη αντιμετώπισαν πολλές δυσκολίες όσον αφορά την διαμόρφωση μιας γνήσιας κοινής γεωργικής διάρθρωτικής πολιτικής διότι οι διάρθρωτικές προϋποθέσεις και επομένως οι προοπτικές μιας γεωργικής διάρθρωτικής πολιτικής ήταν πολύ διαφορετικές.

8. Από τον συντονισμό της πολιτικής των κρατών μελών σε μια κοινή γεωργική διάρθρωτική πολιτική

Διαφορετικά απ' ότι συνέβη με την πολιτική των τιμών και αγορών η Κοινότητα απέφυγε καταρχής να αντικαταστήσει τη γεωργική διάρθρωτική πολιτική των κρατών μελών με μια κοινή προσέγγιση.

Το 1962 τα πρώτα βήματα υπήρξαν μάλλον δειλά: Η επιτροπή περιορίστηκε σε καθήκοντα για το συντονισμό των διάφορων εθνικών μέτρων για να τα εναρμονίσει με την πολιτική των γεωργικών αγορών, τη γενική οικονομική και περιφεριακή πολιτική. Παράλληλα συμμετείχε στην χρηματοδότηση των εν λόγω δραστηριοτήτων μέσω του τμήματος προσανατολισμού το Κοινού Γεωργικού Ταμείου. Στόχος ήταν να διατεθεί για την βελτίωση της γεωργικής διάθρωσης το 1\3 των διαθέσιμων μέσων για τις δαπάνες των γεωργικών εγγυήσεων. Το 1964 αποφασίστηκε η αντιμετώπιση των κυριότερων διάρθρωτικών προβλημάτων στην κοινότητα με την μορφή ολοκληρωμένων προγραμμάτων όμως η Κοινότητα για δέκα ακόμη χρόνια περιορίστηκε στην χρηματοδότηση μεμονωμένων προγραμμάτων τα οποία υπέβαλα τα κράτη μέλη στην επιτροπή για εξέταση.

9. Κοινά αντί μεμονωμένα μέτρα

Τα προγράμματα συνχρηματοδότησης της Κοινότητας είχαν αναντιρρήτα αποτελέσματα από οικονομική και κοινωνική άποψη. Σε πολλές περιοχές η γεωργία μπόρεσε κατά την διάρκεια της δεκαετίας του 60 να βελτιώσει σημαντικά την παραγωγικότητά της. Παρ' όλες τις προσπάθειες της επιτροπής για τον συντονισμό των μέτρων υπήρχε κίνδυνος τα κράτη μέλη να στρέφουν τις δραστηριότητες τους σε ένα πλήθος μεμονωμένων μέτρων. Η συγκεκριμένη γεωργική διαθρωτική πολιτική πέτυχε ελάχιστα εκεί που ήταν περισσότερο αναγκαία, δηλαδή στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές.

Εκτός αυτού φάνηκαν και τα όρια της πολιτικής των τιμών και των αγορών: παρά την αύξηση της παραγωγής το εισόδημα των γεωργών εξακολουθούσε να είναι χαμηλότερο από το εισόδημα σε άλλους τομείς της οικονομίας και οι ανισότητες εισοδήματος στην γεωργία έγιναν ακόμα μεγαλύτερες.

Στο μνημόνιο που υπεβαλε η Επιτροπή το 1968 συνέστησε μια κοινή γεωργική διαθρωτική πολιτική που έπρεπε να συμβαδίζει με την πολιτική των τιμών και αγορών. Κύριος στόχος ήταν η επιτάχυνση της βελτίωσης της παραγωγικότητας για να αυξηθούν τα γεωργικά εισοδήματα καθώς και η μεγαλύτερη ενίσχυση των μειονεκτικών περιοχών της Κοινότητας. Με απόφαση του Συμβουλίου το 1970 τα κράτη μέλη συμφώνησαν να αποφασίσουν στο μέλλον από κοινού για τα γεωργικά διαθρωτικά μέτρα αντί να συμμετέχει η Κοινότητα στην χρηματοδότηση εθνικών προγραμμάτων. Έτσι άλλαξε ο δρόμος για μια γνήσια κοινή διαθρωτική πολιτική.

10. Κοινωνικοδιαθρωτικές οδηγίες

Οι πρώτες κοινωνικοδιαθρωτικές οδηγίες της Κοινότητας εκδόθηκαν στον Απρίλιο του 1972. Το βασικό πρόβλημα της γεωργία την εποχή εκείνη ήταν ένα μεγάλος αριθμός εκμεταλλεύσεων που λειτουργούσε αντικοικονομικά γιατί δεν διέθετει αρκετή έκταση για να χρησιμοποιηθούν σύγχρονες μηχανές και μεθόδους παραγωγής ή γιατί δεν είχαν τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσουν της αναγκαίες επενδύσεις. Πολλοί γεωργοί δε είχαν την επαρκή κατάρτιση ή δε προέβαιναν στον εκσυγχρονισμό της εκμετάλλευσης για λόγους ηλικίας. Άλλοι παραμένουν γεωργοί γιατί δεν είχαν επαγγελματική κατάρτιση για να ασχοληθούν με άλλο επαγγελματικό κλάδο.

Στοιχεία της διαθρωτικής πολιτικής είναι οι τρεις οδηγίες του Συμβουλίου που αποφασίστηκαν το 1972 και μια οδηγία του 1975.

10.1 Α. Η γεωργική εκμετάλλευση και ο εκσυγχρονισμός της.

Την βάση για την γεωργική παραγωγή στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα αποτελεί η γεωργική οικογενειακή εκμετάλλευση. Ακόμα και στην περίπτωση οργανώσεως ομάδων για την από κοινού παραγωγή η κάθε εκμετάλλευση διατηρεί την ατομικότητά της στο πρόσωπο του αρχηγού της εκμεταλλεύσεως που την αντιπροσωπεύει στην ομάδα.

Κύριο μέλημα της Κοινότητας και κατ' επέκταση της διαθρωτικής πολιτικής είναι η σωστή οργάνωση της γεωργικής εκμετάλλευσεως και η υποβοήθησή της να αντιμετωπίσει σωστά τα τεχνολογικά και οργανωτικά προβλήματα που έχει μπροστά της.

Σύμφωνα με την οδηγία για τις επιδοτήσεις εκσυγχρονισμού τα κράτη -μέλη καταρτίζουν εκλεκτικά προγράμματα αναπτύξεως. Τα μέτρα αυτά απευθύνονται βασικά για καλλιεργητές με χαμηλό εισόδημα που μπορούν στο πλαίσιο ενός εξαετούς προγράμματος εκσυγχρονισμού της

εκμετάλλευσής τους να φθάσουν στο επίπεδο του μέσου εισοδήματος της περιοχής τους. Είναι δυνατή όμως και η χορήγηση βοήθειας και σε μονάδες που είναι αποδοτικές αλλά κινδυνεύουν να υποβαθμιστούν στο κοντινό μέλλον.

Κριτήριο για την ένταξη μιας εκμεταλλεύσεως στο πρόγραμμα είναι:

Να βρίσκεται στα χέρια πραγματικού γεωργού δηλαδή η βασική απασχόληση του να είναι η γεωργία.

Να εξασφαλίζει εισόδημα για κάθε μονάδα εργασίας που ασχολείται στην εκμετάλλευση η σχεδόν ίσο με το μέσω συγκριτικό εισόδημα της ίδιας περιοχής που απολαμβάνουν όσοι εργάζονται έξω από την γεωργία.

Να κατευθυνθεί με την σωστή καθοδήγηση και εκπαίδευση στην παραγωγή εκείνων των προϊόντων που είναι ανταγωνιστικά στην αγορά.

Να δεχθούν να τηρήσουν λογιστικά βιβλία όταν θα αρχίσει του προγράμματος εκσυγχρονισμός.

Κάθε παραγωγός που νομίζει ότι έχει τα παραπάνω προσόντα και τις δυνατότητες ζητά με αίτηση του στις τοπικές γεωργικές υπηρεσίες να μπει στο πρόγραμματος εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

Ο τοπικός γεωπόνος τον βοηθά να καταρτίσει το πρόγραμμα, να αναλύσει την εκμετάλλευση και να προσδιορίσει τις επιδιώξεις για κάθε χρόνο.

Αν η εκμετάλλευση έχει τα απαραίτητα στοιχεία και δυνατότητες μπαίνει στο ειδικό πρόγραμμα ενισχύσεων με εγγύηση του κράτους και με δάνεια που επιδοτούνται. Η επιδότηση που τους παρέχεται άλλοτε παίρνει τη μορφή της ελαφρύνσεως των επιτοκίων των δανεικών κεφαλαίων που θα χρειαστούν για το πρόγραμμά τους και άλλοτε την εφάπαξ χρηματική βοήθεια.

Αν η εκμετάλλευση δε μπορεί να μπει στο ειδικό πρόγραμμα αλλά ούτε και συμφέρει να εγκαταληφθεί από το γεωργό τότε παίρνει

της γενικές ενισχύσεις που είναι κάπως μικρότερες από εκείνες που δίνονται σ' όσες μπαίνουν στο ειδικό πρόγραμμα. Σε όλη την διάρκεια της εφαρμογής του προγράμματος εκμετάλλευσης ο γεωργός παρακολουθεί συστηματικά, εκπαιδεύεται και κατευθύνεται για να φέρει σε πέρας το έργο που ανέλαβε.

Για όλα τα εγκρινόμενα προγράμματα η Κοινότητα καταβάλλει το 25% του κόστους από το Αγροτικό Ταμείο ενώ το υπόλοιπο χρηματοδοτείται από το κράτος.

-10.2 Απομάκρυνση από το γεωργικό επάγγελμα

Ο τίτλος ίσως είναι παραπλανητικός γιατί δίνει την εντύπωση ότι ο σκοπός είναι να λιγοστεψουν οι γεωργοί.

Πιό σωστά θα ήταν να λέγαμε εξυγίανση του γεωργικού πληθυσμού με την έννοια ότι και ο γεωργικός επαγγελματικός τομέας πρέπει να έχει τις ίδιες δυνατότητες να αποτελείται από πραγματικά ικανούς επαγγελματίες όπως και οι άλλοι επαγγελματικοί τομείς.

Και καταρχήν πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι στην γεωργία σήμερα χρεώνονται σαν επαγγελματίες άνθρωποι που κάθε άλλο παρά γεωργοί είναι.

Με δειγματοληπτική έρευνα στην γεωργία που έγινε σε συνεργασία του Υπουργείου Γεωργίας με την εθνική Στατιστική Υπηρεσία πέρνοντας υπόψη το Κοινοτικό κριτήριο βγήκαν τα εξής συμπεράσματα.

Οι πραγματικοί γεωργοί με κοινοτικά χαρακτηριστικά μόλις φθάνουν τις 850.000 την περίοδο 77-78.

Σ' αυτούς περιλαμβάνονται 175.000 που ήταν πάνω από 65 χρονών και έπρεπε να συνταξιοδοτηθούν.

Επίσης 170.000 είχαν ηλικία από 55-65 χρόνια και έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν προσωρινή συνταξιοδότηση.

Απεναντίας στις ηλικίες 15 έως 25 καινούργιοι γεωργοί με μέλλον το ποσοστό βρέθηκε πολύ χαμηλό (36000)

Ετσι προκύπτει ότι ένα πρόγραμμα εξυγίανσης σαν αυτό που προβλέπει η Κοινότητα είναι απαραίτητο για την Ελλάδα ώστε οι γεωργοί που θα μείνουν στο επάγγελμα να έχουν όλα τα προσόντα που χρειάζεται ο γεωργός του μέλλοντος.

Η οδηγία αυτή προβλέπει την καταβολή ενός ετήσιου ποσού σε αγρότες από 55 έως 65 χρονών που φεύγουν από την γεωργική απασχόληση. Η επιδότηση αυτή μπορεί να καταβληθεί εφάπαξ και εξαρτάται από την ηλικία και τα άλλα εισοδήματα του ενδιαφερομένου. Η συμμετοχή του Αγροτικού Ταμείου αφορά κανονικά τους γεωργούς μεταξύ 60-65 (τόσο τους ιδιοκτήτες γης όσο και τους γεωργικούς εργάτες): στα κράτη μέλη όμως που ο γεωργικός πληθυσμός ξεπερνά το 15% του συνολικού εργατικού μπορούν να επωφεληθούν από τα μέτρα, οι ηλικίες από 55 έως 65 χρόνων. Τα κράτη μέλη μπορούν να καταβάλουν ένα συμπληρωματικό ποσό, ανάλογα με το μέγεθος της εγκαταλειπόμενης αγροτικής εκτάσεως.

Η γη που μένει ελεύθερη όταν ένας καλλιεργητής αποσύρεται με βάση αυτούς τους όρους, πρέπει να μισθωθεί για 12 χρόνια ή να πουληθεί σε άλλο γεωργό που επεκτείνει τη καλλιέργειά του. Μπορεί επίσης η γη να δοθεί για υλοτόμηση ή για κοινή χρήση ή να διατεθεί σε ειδικού κρατικούς οργανισμούς 12 τουλάχιστον χρόνια.

Η συμμετοχή του Αγροτικού Ταμείου σε προγράμματα αυτού του τύπου είναι 25% του συνολικού κόστους αλλά μπορεί να φθάσει και 65% του κόστους όταν ο απασχολούμενος στον γεωργικό τομέα πληθυσμός ξεπερνά το κοινοτικό μέσο όρο, ενώ το ακαθάριστο κατά κεφαλήν εισόδημα είναι μικρότερο από το κοινοτικό (πχ. Ιρλανδία και το μεγαλύτερο μέρος της Ιταλίας).

10.3 Επαγγελματική εκπαίδευση και κοινωνικοοικονομικός προσανατολισμός

Η γεωργία σαν επάγγελμα με όλα τα παρακλάδια του (δενδροκομία, καλλιέργεια, ανθοκομία, κτηνοτροφία, δασοκομία και αλιεία) και με τις προεκτάσεις του (συσκευασία, τυποποίηση, επεξεργασία, μεταφορά τοποθέτηση στην αγορά) χρειάζεται γνώσεις τέχνης οικονομικές και κοινωνικές.

Από το άλλο μέρος η τεχνολογία στην παραγωγή και διακίνηση των προϊόντων αλλάζει συνεχώς όπως αλλάζουν και οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες μέσα στις οποίες ο γεωργός ζει, παράγει και εμπορεύεται.

Ακόμα στις περιπτώσεις που χρειάζονται αποφάσεις για το μέλλον της γεωργικής οικογένειας και τις πιθανές κατευθύνσεις που θα χρειασθεί να πάρουν ορισμένα μέλη της οικογένειας, ο γεωργός σήμερα δε διαθέτει σύμβουλο στον οποίο να καταφύγει.

Η σχετική οδηγία προβλέπει την δημιουργία ενημερωτικών οργάνων που θα φροντίζουν να διαφωτίζουν το γεωργικό πληθυσμό γιατί δυνατότης βελτίωσης της κοινωνικής και οικονομικής του κατάστασης, να βοηθούν τους γεωργούς να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και γενικά να παρέχουν πληροφορίες και συμβουλές.

Εξ άλλου προβλέπεται η τεχνική εκπαίδευση και ετοιμασία συμβούλων για να αναλάβουν την λειτουργία αυτών των προγραμμάτων καθώς και προγραμμάτων τεχνικής εκπαίδευσης των γεωργών και γεωργικών εργατών.

Τέλος προβλέπει οργάνωση κύκλου μαθημάτων αναπροσανατολισμού για γεωργούς που επιθυμούν να ασκήσουν εξωγεωργικές δραστηριότητες.

Μέρος της χρηματοδότησης των μέτρων αυτών θα καλύφθούν από το Γεωργικό Ταμείο ενώ τα κράτη-μέλη θα πρέπει να φροντίσουν για την δημιουργία σχεδίων ειδικών εισοδηματικών ενισχύσεων για όσους

μετέχουν σε τέτοια προγράμματα.

10.4 Καλλιέργεια σε μειονεκτικές περιοχές

Σε πολλές ορεινές και άλλες μειονεκτικές περιοχές η γεωργία αποτελεί την κυριότερη πηγή εισοδήματος. Όμως λόγω του άγονου εδάφους των κλιματολογικών συνθηκών και της μορφής του φυσικού περιβάλλοντος η παραγωγικότητα είναι πολύ χαμηλή. Το ίδιο περιορισμένα είναι συχνά και τα εισοδήματα. Στις ορεινές περιοχές όμως η γεωργία είναι απαραίτητη για την διαφύλαξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Γι' αυτό η Κοινότητα το 1975 αποφάσισε την εφαρμογή ενός ειδικού προγράμματος για την ενίσχυση αυτών των περιοχών. Μια ειδική εξισωτική αποζημίωση-ένα είδος άμεσης εισοδηματικής ενίσχυσης- έχει ως στόχο να αποζημιώσει τους γεωργούς για τις δύσκολες συνθήκες παραγωγής.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

1.Εισαγωγή

Όλα τα μέτρα της διαθρωτικής πολιτικής σκοπό έχουν τη βελτίωση της παραγωγικότητας σ' όλες της περιοχές της ΕΟΚ περιλαμβανομένων και των Μεσογειακών περιοχών. Όμως τα διαθρωτικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι λιγότερες αναπτυγμένες περιοχές της Κοινότητας είναι αδύνατο να αντιμετωπιστούν με τα παραπάνω θεσμοθετημένα μέτρα. Η επιτροπή αναγνωρίζοντας τα προβλήματα αυτών των περιοχών, σε μια νέα προσέγγιση του θέματος πρότεινε μια σειρά από μέτρα που έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα για τις Μεσογειακές περιοχές και αναφέρονται πρώτον στον εκσυγχρονισμό και αναπροσανατολισμό της παραγωγής και δεύτερον στην βελτίωση των συστημάτων εμπορίας και μεταποίησης.

Η Κοινότητα χορηγεί ενισχύσεις με προτιμησιακούς όρους για επενδύσεις σε εκμεταλλεύσεις που βρίσκονται σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές. Με αυτές τις ενισχύσεις η Κοινότητα επιδιώκει να μπορούν οι γεωργοί να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους παρά τα διαρκή φυσικά μειονεκτήματα.

Μόνο μ' αυτό το τρόπο μπορεί να διατηρηθεί σε πολλές περιοχές μια ελάχιστη πυκνότητα πληθυσμού, μια βασική οικονομική διάθρωση και το τοπίο όπως διαμορφώθηκε διαμέσου των αιώνων.

Σχεδόν το 10% της συνολικής γεωργικής παραγωγής της Κοινότητας υπόκειται στο σύστημα αυτό των άμεσων ενισχύσεων και περίπου το 25% του συνολικού καλλιεργήσιμου εδάφους. Ο κοινοτικός προϋπολογισμός καλύπτει το 25% του κόστους του μέτρου.

Παράλληλα στους κατοίκους αυτών των περιοχών δίνονται

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ.

2. Ενίσχυση Γεωργικών Επενδύσεων

Με λίγα λόγια οι οδηγίες είχαν σαν κύριο μέλημα τον γεωργικό προγραμματισμό τη διαθρωτική βελτίωση της παραγωγής με απότερο σκοπό τη γεωργική εξυγείανση για μια ισορροπη ανάπτυξη με τους άλλους επαγγελματικούς κλάδους. Όμως η γενική οικονομική κρίση και ο αυξανόμενος αριθμός ανέργων από τα μέσα της δεκαετίας του 70 μετρίασε την προθυμία των γεωργών να εγκαταλείψουν την εκμετάλλευσή τους λόγο της περιορισμένης επαγγελματικής κινητικότητας που ούτε τα κοινοτικά μέτρα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν. Το κόστος των επενδύσεων, που αύξανουν συνεχώς λόγω του πληθωρισμού και της αύξησης των επιτοκίων είχαν αποτρεπτικό χαρακτήρα για πολλούς γεωργούς που ήθελαν να προβούν σε μέτρα εκσυγχρονισμού. Τέλος το γεωργικό εισόδημα δέχτηκε πίεση σε σύγκριση με άλλα εξωγεωργικά επαγγέλματα λόγω της μειωμένης μεταβολής από την γεωργία σε άλλους τομείς.

3. Νέες μορφές ενίσχυσης

Η Κοινότητα ήταν αναγκασμένη να προσαρμόσει τις κοινωνικοδιαθρωτικές οδηγίες στις νέες συνθήκες. Τα κριτήρια στήριξης της γεωργικής εκμετάλλευσης έγιναν πιο ελαστικά και εγκρίθηκαν περιορισμένες επενδύσεις χωρίς να είναι απαραίτητη η ύπαρξη ενός δεδομένου εισοδήματος. Λόγο της έντασης στην αγορά εργασίας αλλά και για κοινωνικοπολιτικούς λόγους και λόγους

προστασίας του περιβάλλοντος η Κοινότητα συμπεριέλαβε στο πρόγραμμα ενισχύσεων στις επενδύσεις και γεωργούς που ασκούν την γεωργική δραστηριότητα κατά μερική απασχόληση. Εδώ η Κοινότητα περιορίστηκε σε μέτρα εξορθολογισμού για την διευκόλυνση της εργασίας και ενισχύσεις για την καλύτερη οργάνωση της εκμετάλλευσης.

Λόγω της αύξησης των πλεονασμάτων στις γεωργικές αγορές έπρεπε επίσης να επαναπροσδιοριστούν τα μέτρα ενίσχυσης εκείνων που είχαν ως κύρια απασχόληση την γεωργία. Η ενίσχυση των επιδοτήσεων στην κτηνοτροφία είτε περιορίστηκε εν τω μεταξύ σε ορισμένα ανώτατα όρια ζωϊκού κεφαλαίου είτε καταργήθηκε πλήρως είτε επιτρέπεται μόνο εφόσον δε επιφέρει αύξηση της παραγωγής. Τα σχέδια ανάπτυξης των εκμεταλλεύσεων αντικαταστάθηκαν από τα "σχέδια βελτιώσεις των εκμεταλλεύσεων". Τα σχέδια αυτά δίνουν έμφαση στην μείωση κόστους παραγωγής, στην βελτίωση ποιότητας, στην μετατροπή της παραγωγής με επιλογή κλάδων παραγωγής που παρουσιάζουν έλλειμμα και στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας στην γεωργία.

Τέλος η Κοινότητα ενισχύει την συλλογική προσπάθεια είτε με την μορφή συνεταιρισμού είτε με την μορφή ομάδας για την μοινή καλλιέργεια και χρήση μηχανημάτων ακόμα και την κοινή κατασκευή μικρών εγγειοβελτιτικών έργων.

4. Από την γεωργία στη γεωργική επιχειρηματική δραστηριότητα

Ο εκσυγχρονισμός της γεωργικής παραγωγής στις μεμονωμένες εκμεταλλεύσεις αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την ανάπτυξη της γεωργία, το ποσοστό όμως της γεωργικής παραγωγής που φθάνει απευθείας στον τελικό καταναλωτή από τον παραγωγή είναι σήμερα

ελάχιστο. Η ΕΟΚ, εκτιμώντας λοιπόν ότι το μεγαλύτερο μέρος των γεωργικών προϊόντων πριν φθάσει στο τελικό καταναλωτή υποβάλλεται σε κάποια επεξεργασία και ότι η βελτίωση των συνθηκών επεξεργασίας αλλά και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων ανοίγει καινούργιες αγορές, αυξάνει την αξία των προϊόντων και αυξάνει παράλληλα την παραγωγικότητα στην γεωργία εξέδωσε τον κανονισμό 355\77 με τον οποίο η Κοινότητα συμμετέχει στην χρηματοδότηση μέτρων για την βελτίωση της διάθρωσης της εμπορίας και της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων .

Οι κυριότεροι στόχοι του κανονισμού είναι: α) Η βελτίωση των συνθηκών επεξεργασίας και εμπορίας των γεωργικών προϊόντων. β) Η βελτίωση της ποιότητας της παρουσιακής και της συσκευασίας τους με την χρησιμοποίηση νέων προηγμένων μεθόδων μεταποίησης. γ) Η εξοικονόμηση ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος κατά την επεξεργασία των γεωργικών προϊόντων δ) Η διευρυνση της αγοράς ε) Η αύξηση της παραγωγικότητας στην γεωργία σαν αποτέλεσμα των παραπάνω στόχων στ) Η αύξηση του εισοδήματος των παραγωγών γεωργικών προϊόντων.

Τα έργα ή οι επενδυτικές δραστηριότητες που μπορούν να ενισχυθούν σύμφωνα με τον κανονισμό 355\77 και χαρακτηρίζονται σαν σχέδια είναι κάθε επένδυση σε κτιριακές εγκαταστάσεις και εξοπλισμό που αποβλέπει στην επεξεργασία, συσκευασία, τυποποίηση, αποθήκευση και βελτίωση της εμπορίας των γεωργικών προϊόντων.

Εξαιρέση αποτελούν οι επενδύσεις στο λιανικό εμπόριο και σε βιομηχανίες ζάχαρης μύρας οινοπνεύματος κλωστηρίων και αρτοποιίας.

Από τις διατάξεις του κανονισμού δικαίωμα υποβολής τέτοιων σχεδίων έχουν τα φυσικά πρόσωπα οι εταιρείες νομικής μορφής, τα Νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τέλος οι Συνεταιριστικές οργανώσεις. Η Κοινότητα χορηγεί από το 1978 ενισχύσεις στο γεωργικό τομέα για να

αντιμετωπίσει την μειονεκτική του θέση δεδομένου ότι η παραγωγή είναι κατακερματισμένη σ' ένα μεγάλο αριθμό εκμεταλλεύσεως, και να αυξηθεί η διαπραγματευτική ικανότητα της γεωργίας. Η μεγαλύτερη βαρύτητα δίνεται σε ενώσεις παραγωγών που έχουν ως στόχο την παράδοση προϊόντων υψηλής ποιότητας. Ο συνεταιρισμός διαθέτει κατά κανόνα το μεγαλύτερο πλεονέκτημα ότι εξασφαλίζει στα μέλη του δυνατότητες διάθεσης των προϊόντων τους και επιτρέπει την επίτευξη υψηλότερων τιμών.

Οι βασικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα σχέδια για να ενταχθούν στον κανονισμό είναι:

1. Το κόστος της επένδυσης να μην είναι μικρότερο από 5 εκατομ. Στο κόστος δε περιλαμβάνονται η αξία οικοπέδου τα επιβατικά αυτοκίνητα, αυτοκίνητα που εξυπηρετούν το—λιανικό εμπόριο και τέλος έπιπλα γραφείου.
2. Να αναφέρονται στην μεταποίηση και την εμπορία γεωργικών προϊόντων.
3. Να εντάσσονται στις γενικές κατηγορίες επενδύσεων (ταμειακά προγράμματα) που ορίζει ο κανονισμός.
4. Να συμβάλλουν στην βελτίωση της κατάστασης της γεωργικής παραγωγής των ταμειακών προγραμμάτων έτσι ώστε να εξασφαλίζουν μια επαρκή και διαρκή οικονομική ωφέλεια στους παραγωγούς.
5. Από την μελέτη σκοπιμότητας να προκύπτει ότι η επένδυση είναι επικερδής.
6. Να συμβάλλουν στην βελτίωση των κυκλωμάτων εμπορίας και των συνθηκών εμπορίας και των συνθηκών παραγωγής στην συγκεκριμένη περιοχή της χώρας της κοινότητας.
7. Το χρονοδιάγραμμα εκτελέσεως της επένδυσης να μην υπερβαίνει τα τέσσερα χρόνια.

Οι ενισχύσεις που δίνονται στους επενδυτές είναι χρηματοοικονομικές με την μορφή επιδοτήσεων κεφαλαίου και δανειοδότησης. Οι επιδοτήσεις των επενδύσεων είναι κοινοτικές και εθνικές. Οι κοινοτικές επιδοτήσεις δίνονται από ΕΓΤΠΕ (FEOG) και

οι εθνικές από το πρόγραμμα Δημόσιων επενδύσεων του Υπουργείου Γεωργίας. Οι δανειοδοτήσεις των επενδύσεων γίνονται από την ΑΤΕ ή από οποιαδήποτε άλλη τράπεζα. Το ύψος της επιδότησης διαφέρει ανάλογα με τον δικαιούχο επενδυτικό φορέα και την περιοχή που γίνεται η επένδυση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

Η μεσογειακή πολιτική της ΕΟΚ

1.Εισαγωγή

Ενα από τα κυριώτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η ΕΟΚ είναι η καθυστέρηση που παρουσιάζεται στην ανάπτυξη ορισμένων περιοχών και ιδιαίτερα στα Μεσογειακά παράλια (Η Γαλλία , Ιταλία ή Ελλάδα.Οι προσπάθειες που έχουν καταβληθεί τόσο από την πλευρά της ΕΟΚ, όσο και απλο την πλευρά των εθνικών Κυβερνήσεων δεν έχουν αποδώσει τα επιθυμητά αποτελέσματα, λόγω κυρίως της απουσίας κατάλληλης υποδομής και των διαρθρωτικών προβλημάτων των περιοχών αυτών. Βέβαια η Κοινοτική προσπάθεια στις περιοχές αυτές υπήρξε περιορισμένη και οι κοινωνικό -διαρθρωτικές οδηγίες του 1972 που ήδη έχουμε αναφέρει μόλις τελευταία άρχισαν να εφαρμόζονται. Ομως η σοβαρή ανισσοροπία που εμφανίζεται στις περιοχές , ταυτόχρονα με την επικείμενη ένταξη των τριών μεσογειακών χωρών (Ελλάδα, Ισπανία,Πορτογαλία), που παράγουν ομοειδή με τις περιοχές αυτές προϊόντα, αποτέλεσαν την αιτία για την επανεξέταση του όλου θέματος των μεσογειακών περιοχών την υποβολή προτάσεων από την Επιτροπή και τη θέσπιση μέτρων ή νομοθετημάτων για την βελτίωση των συστημάτων προστασίας των μεσογειακών προϊόντων ή των διαρθρωτικών καταστάσεων που επικρατούν στις περιοχές αυτές.

2.Κύρια χαρακτηριστικά των μεσογειακών περιοχών, στόχος και
προσανατολισμός των μέτρων που πάρθηκαν

Η γεωργία αποτελεί τον ζωικό τομέα στην καινοτομία των μεσογειακών περιοχών της Κοινότητας.Κύρια χαρακτηριστικά, το μεγάλο ποσοστό του ενεργού πληθυσμού που ασχολείται στη γεωργία, ο μεγάλος βαθμός υποαπασχολήσεως του αγροτικού δυναμικού, ο μικρός και τεμαχισμένος κλήρος και τα χαμηλά εισοδήματα.Επίσης το μεγαλύτερο ποσοστό (60-75%) της αγροτικής παραγωγής των περιοχών αυτών αποτελείται από προϊόντα όπως κρασί, ελαιόλαδο, εσπέριδοειδή ή λαχανικά.

Ετσι λοιπόν κύριος στόχος των αγροτικών μέτρων που λήφθηκαν είναι η βελτίωση της καταστάσεως στην γεωργία κατά τέτοιο τρόπο ώστε: α) αυτοί που ασχολούνται στην γεωργία να επιτύχουν μια οικονομική και κοινωνική βελτίωση της θέσεως τους, και β) να δημιουργηθούν τα κίνητρα για την οικονομική ανάπτυξη των περιοχών αυτών.

Τα ληφθέντα βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μέτρα προσανατολίζονται προς τις εξής κατευθύνσεις:

- α) Προσπάθεια για την βελτίωση των διαρθρωτικών καταστάσεων για αύξηση της αποτελεσματικότητας στην παραγωγή, εμπορία και μεταποίηση των μεσογειακών προϊόντων, περιλαμβανομένων των βελτιώσεων στις οργανώσεις των παραγωγών.
- β) Προσπάθεια για βελτίωση της οικονομικής υποδομής
- γ) Θεσμοθέτηση κινήτρων για την βελτίωση της ποιότητας
- δ) Ενθάρρυνση για την παραγωγή προϊόντων με βάση τις επιθυμίες της αγοράς.
- ε) Αύξηση των προσπαθειών για την επαγγελματική κατάρτιση των παραγωγών.
- ζ) Ανάπτυξη των αγορών για τα μεσογειακά προϊόντα
- η) Βελτίωση των μηχανισμών εμπορίου σε τρίτες χώρες
- θ) Στήριξη του αγροτικού εισοδήματος με κατ'ευθείαν πληρωμή

στον παράγοντα άνθρωπο παρά στο προϊόν.

3. Ληφθέντα μέτρα

3.1 Βελτιώσεις στην οργάνωση των αγορών

Για τα τρία βασικότερα προϊόντα (ελαιόλαδο, κρασί, οπωροκηπευτικά) των μεσογειακών περιοχών προτάθηκαν μέτρα από την Επιτροπή από τα οποία μερικά υιοθετήθηκαν ήδη από το Συμβούλιο και τ' άλλα μελετώντας πριν γίνουν κανονισμοί της Κοινότητας. Ειδικότερα:

ε λ α ι ό λ α δ ο

Στον τομέα του ελαιόλαδου παρατηρήθηκε μείωση στην κατανάλωση λόγω κυρίως των χαμηλών τιμών των σπορέλαιων. Η Επιτροπή θεωρώντας σαν καλύτερη πολιτική, τόσο για παραγωγούς όσο και για καταναλωτές των αύξηση καταναλώσεως του προϊόντος, πρότεινε ένα νέο καθεστώς οργάνωσης της αγοράς ελαιολάδου, το οποίο ήδη υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο και έγινε Κανονισμός Νο 1562\78.

Κ ρ α σ ί

Στον τομέα του Κρασιού η Επιτροπή πρότεινε να ληφθούν τα ανάλογα μέτρα-κίνητρα στα πλαίσια ενός πενταετούς αμπελοοινικού προγράμματος με σκοπό τη μείωση της καλλιέργειας των αμπελώνων μεγάλης απόδοσης και χαμηλής ποιότητας, καθώς επίσης και για τη συγκέντρωση της καλλιέργειας στις πιο κατάλληλες περιοχές.

Ο π ω ρ ο κ η π ε υ τ ι κ ά

Στον τομέα αυτό, η Επιτροπή πρότεινε όπως:

- α) να εξουσιοδοτηθούν τα Κράτη-μέλη να επιδοτούν τις ανδιορθώσεις και ανανεώσεις των φυτειών βάσει της κατευθυντήριας οδηγίας 72\59 περί εκσυγχρονισμού των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.
- β) να δοθούν επιπλέον κίνητρα για την δημιουργία Ομάδων παραγωγών με δυνατότητες εφαρμογής κανόνων εμπορίας και αποσύρσεως των πλεονασμάτων για την αποσυμφόρηση της αγοράς.
- γ) να προστατευτούν αποτελεσματικότερα οι παραγωγοί της Κοινότητας με επέκταση και βελτίωση της αρχής της "Κοινοτικής προτιμήσεως". Ιδιαίτερα η Επιτροπή πρότεινε:

- αναθεώρηση της μεθόδου υπολογισμού της τιμής αναγωγής
- αναθεώρηση της μεθόδου υπολογισμού της τιμής εισόδου.

Στον τομέα των οπωροκηπευτικών η Επιτροπή πρότεινε να παρθούν μέτρα να δοθούν επιδοτήσεις μεταποίησης, οι οποίες θεώρηθηκαν αναγκαίες λόγω διαφοράς που υπάρχει στο κόστος μεταποίησης στην Κοινότητα ή σε τρίτες ανταγωνιστικές χώρες.

3.2 Διαρθρωτική πολιτική

Όλα τα μέτρα της διαρθρωτικής πολιτικής καθώς και το κοινωνικό-διαρθρωτικών οδηγιών του 1972 (εκσυγχρονισμός γεωργ.εκμεταλλεύσεων-ενθάρρυνση της εγκαταλείψεως της γεωργικής δραστηριότητας-την κοινωνικό-οικονομική ενημέρωση ή την επαγγελματική ειδίκευση των απασχολούμενων στην γεωργία σκοπό έχουν την βελτίωση της παραγωγικότητας σ' όλες τις περιοχές της Κοινότητας, και των μεσογειακών περιοχών. Λόγω των διαρθρωτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι λιγότερο ανεπτυγμένες

Μεσογειακές περιοχές τα οποία είναι δύσκολο να αντιμετωπιστούν με τα ήδη θεσμοθετημένα μέτρα, η Επιτροπή πρότεινε το εξής μέτρα, μερικά από τα οποία υιοθετήθηκαν από το Συμβούλιο και αποτελούν κανονισμούς της Κοινότητας.

1.Βελτίωση συστημάτων εμπορίας και μεταποίησης με τον ήδη υπάρχοντα κανονισμό 355/77 επιδιώκεται το συγκεκριμένο μέτρο καθώς επίσης και η συμμετοχή των παραγωγών στα οικονομικά οφέλη που θα προκύψουν από τέτοιου είδους βελτιώσεις, βασική προϋπόθεση για την παροχή ενισχύσεων από το FEOGA στα επενδυτικά προγράμματα των κρατών - μελών είναι η εξασφάλιση "επαρκούς και διαρκούς συμμετοχής των παραγωγών στα οικονομικά οφέλη " από αυτές τις επενδύσεις.Εμμεσα με αυτόν τον κανονισμό επιδιώκεται η ενδυνάμωση των γεωργικών συνεταιριστικών οργανώσεων.Ο κανονισμός αυτός τροποποιήθηκε (Καν.1361\78) παρέχοντας μεγαλύτερες ενισχύσεις στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές της Κοινότητας, επιδοτήσεις για την ανάπτυξη του τουρισμού, της βιοτεχνίας και για την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

2.Εκσυγχρονισμός και αναπροσανατολισμός της παραγωγής.

α.Πρόγραμμα αρδρέυσεως της περιοχής Mezzogiorno της Ιταλίας

β.Αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και επαναφύτευση με κατάλληλες ποικιλίες αμπέλου.

γ.Εκτέλεση έργων υποδομής, εξηλεκτρισμός, ύδρευση και δημιουργία οδικού δικτύου σε διάφορους αγροτικούς συνοικισμούς ή μεμονωμένες εκμεταλλεύσεις.

δ.Δημιουργία αποτελεσματικής υπηρεσίας γεωργικών ερευνών και εφαρμογών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Αναμόρφωση της ΚΑΠ

1. Εισαγωγή

Η μεταρρύθμιση της ΚΑΠ είναι νέος στρατηγικός προσανατολισμός της Κοινότητας που προτάθηκε αρχικά το 1983\84 και με το "Πράσινο βιβλίο" που δημοσίευσε η Επιτροπή του 1985. Ουσιαστικά πρόκειται για μια βαθειά αναθεώρηση και αναπροσανατολισμό της ΚΑΠ εν όψει των σημερινών και αυριανών μεταβολών στην σφαίρα της παγκόσμιας οικονομίας, τεχνολογίας και γεωργικής πολιτικής, αλλά και λόγω των αδιεξόδων που δημιουργήθηκαν από τα γεωργικά πλεονάσματα, τη δημοσιονομική στενότητα και τις περιφερειακές ανισότητες. Με την νέα ΚΑΠ επιδιώκεται η ριζική αντιμετώπιση των αυτών προβλημάτων καθώς επίσης η προστασία του εισοδήματος των γεωργών, η προσαρμογή της κοινοτικής γεωργίας σε αυριανές εξελίξεις, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας στην γεωργία δίχως τις μέχρι σήμερα υψηλές επιδόσεις κ.α. Όλα αυτά πάντα και με τα ανάλογα μέτρα και λύσεις που αναλύουμε παρακάτω.

2. Σκοπιμότητα αναμόρφωσης της ΚΑΠ

Οι μηχανισμοί της ΚΑΠ διαμορφώθηκαν κάτω από τις συνθήκες των αρχών της δεκαετίας του 60. Από τότε όμως άλλαξε ριζικά η ευρωπαϊκή γεωργία και ο περίγυρός της. Για πολύ καιρό η γεωργική πολιτική δε μπορούσε να προσαρμοστεί στις ραγδαίες μεταβολές λόγω της επιτυχίας που είχε. Η μη προσαρμογή της οξύνθηκε με την διεύρυνση της Κοινότητας που άλλαξε την κατάσταση στις γεωργικές

αγορές αλλά που δημιούργησε ακόμα πιο μεγάλες διαρθρωτικές διαφορές μέσα στην Ευρωπαϊκή γεωργία.

3.Γεωργικά πλεονάσματα

Όταν δημιουργήθηκαν οι οργανώσεις τους αγοράς η Κοινότητα ήταν ακόμα υποχρεωμένη να εισαγάγει ένα μεγάλο μέρος των ειδών διατροφής που χρειαζόταν. Με την ΚΑΠ της μπορούσε να αναμένει μια αύξηση της παραγωγής της.

Η εξωτερική προστασία με το σύστημα των εισφορών και η σχετικά υψηλές τιμές είχαν τα επιθυμητά αποτελέσματα: η χρησιμοποίηση συγχρόνων μεθόδων παραγωγής τόσο στην κτηνοτροφία όσο και στην γεωργία αύξησε σημαντικά τις αποδόσεις τόσο στον τομέα ζωϊκής παραγωγής όσο στο τομέα φυτικής παραγωγής σε διάστημα λίγων χρόνων.

Επειδή η παραγωγή αυξήθηκε πολύ ταχύτερα από την εγχώρια ζήτηση ο αυτοεφοδιασμός της Κοινότητας αυξήθηκε ραγδαία και αργότερα επιτέθηκε σε σημαντικούς τομείς ο πλήρης αυτοσχεδιασμός.

Η οικονομική κρίση και η αυξανόμενη ανεργία ανέτρεψαν την ισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης: ελλείψεις εναλλακτικών δυνατοτήτων απασχόλησης στον εξωγεωργικό τομέα, μειώθηκε σημαντικά η τάση εγκατάλειψης της γεωργικής δραστηριότητας. Έτσι παρά την στασιμότητα ή τη μείωση του γεωργικού εισοδήματος αυξήθηκε ακόμα περισσότερο η γεωργική παραγωγή. Ταυτόχρονα όμως επιβραδύνθηκε η αύξηση της εσωτερικής ζήτησης. Η κατά κεφαλή κατανάλωση ειδών διατροφής στα περισσότερα κράτη μέλη έχει φθάσει στα όρια του κορεσμού. Παρομοίως επιβραδύνθηκε και η αύξηση του πληθυσμού.

Το χάσμα μεταξύ προσφοράς και ζήτησης γίνεται ολοένα και μεγαλύτερο κυρίως στους περισσότερους προστατευμένους τομείς όπως

τα σιτηρά, γάλα και το βόειο κρέας δημιουργήθηκαν μεγάλα πλεονάσματα για τα οποία δεν υπάρχουν αγοραστές στην κοινότητα. Ο εφοδιασμός της παγκόσμιας αγοράς μ'αυτά τα προϊόντα ήταν άφθονος. Μόνο για ένα μικρό μέρος των πλεονασμάτων υπάρχει μεγάλη ζήτηση σε τρίτες χώρες και αυτό συνέβαινε μόνο, όταν η κοινότητα υποστήριζε τις εξαγωγές της με επιστροφές κατά την εξαγωγή.

Λόγο της έλλειψης δυνατότητας διάθεσης στην αγορά το μόνο που απέμεινε στους γεωργούς και βιομηχανίες μεταποίησης ήταν να προσφέρουν ένα αυξανόμενο ποσοστό της παραγωγής τους στους οργανισμούς παρέμβασης οι οποίοι έπρεπε να αγοράσουν αυτές τις ποσότητες στην τιμή παρέμβασης. Όσο χρόνο η παραγωγή ήταν χαμηλότερη από την ζήτηση οι οργανισμοί παρέμβασης λειτουργούσαν σαν δίχτυ ασφαλείας. Αλλά με την αύξηση των πλεονασμάτων η παρέμβαση χρησιμοποιούταν όλο και περισσότερο καταχρηστικά σαν κανονικός τρόπος διάθεσης, σαν μια ελκυστική εναλλακτική λύση και όχι μόνο. Μερικές επιχειρήσεις μεταποίησης έφθασαν στο σημείο να παράγουν με στόχο τη διάθεση της παραγωγής στην παρέμβαση.

Έτσι τα δημόσια αποθέματα διογκώθηκαν πολύ γρήγορα. Και ναι μεν η ΚΑΠ είχε πετύχει το σκοπό της να αυξήσει την γεωργική παραγωγή όμως έπεσε θύμα της ίδιας της της επιτυχίας.

4. Αύξηση γεωργικών δαπάνων-μείωση εισοδημάτων των παραγωγών.

Λόγω της αύξησης τους τα γεωργικά πλεονάσματα επιβαρύνουν σημαντικά τον κοινοτικό προϋπολογισμό. Αποθεματοποίηση και μέτρο διάθεσης απορροφούσαν όλο και περισσότερους πόρους και έφεραν την κοινότητα στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης. Τα δύο τρίτα του συνολικού προϋπολογισμού και μάλιστα μερικές χρονιές ακόμα περισσότερο διατίθεντο συνήθως για την στήριξη της γεωργικής

αγοράς σε βάρος άλλων πολιτικών της Κοινότητας οι οποίοι έπρεπε να περιοριστούν σ' ένα ελάχιστο όριο λόγω των περιορισμών του προϋπολογισμού.

Παρά τις δαπάνες αυτές η γεωργική πολιτική δεν έχει μέχρι σήμερα κατορθώσει να βελτιώσει με διαρκή τρόπο ριζικά εισοδήματα ή να τα σταθεροποιήσει.

Μέχρι το 1978 τα γεωργικά εισοδήματα είναι μια εξέλιξη κατά κάποιο τρόπο συγκρίσιμη με αυτή των εισοδημάτων στους υπόλοιπους οικονομικούς τομείς, αν και με πολύ μεγαλύτερες ετήσιες διακυμάνσεις. Εκτοτε όμως κάτω από την πίεση των μεγάλων διαρθρωτικών πλεονασμάτων οι τιμές στην παραγωγή μειώθηκαν με σταθερό ρυθμό ή στην καλύτερη περίπτωση σταθεροποιήθηκαν. Ακολούθησε επιδείνωση των γεωργικών εισοδημάτων παρά την αύξηση της παραγωγής και η κατάσταση εξακολούθησε να οξύνεται. Συνέπεια της εξέλιξης αυτής το 1988 το μέσο πραγματικό εισόδημα των Ευρωπαίων γεωργών ήταν κατώτερο του αντίστοιχου εισοδήματος στα μέσα της δεκαετίας του 70. Η κατάσταση προκαλεί έκπληξη από την μια μεριά η Κοινότητα δαπανά δισεκατομμύρια για την γεωργική πολιτική και ταυτόχρονα μειώνεται το γεωργικό εισόδημα. Η φαινομενική αυτή αντίφαση διαλύεται όταν γνωρίσουμε τη συνθεση των δαπανών για τις οργανώσεις αγοράς. Το 1987 το μισό περίπου όλων των δαπανών το ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων διατέθηκαν για μέτρα που είχαν ως στόχο την αποθεματοποίηση ή την διάθεση των πλεονασμάτων. Περίπου 40% των χρημάτων το ΕΓΤΠΕ διατέθηκαν για επιστροφές κατά την εξαγωγή και 15% για το κόστος της αποθεματοποίησης. Επιπλέον προστέθηκαν υψηλές ενισχύσεις για να μειώσουν π.χ τόσο πολύ την τιμή των γαλακτοκομικών προϊόντων ώστε να μπορούν να διατεθούν στην εσωτερική αγορά.

Οι λίγοι αυτοί αριθμοί δείχνουν ότι ένας από τους προέχοντες στόχους της Κοινότητας έπρεπε να είναι η αποτελεσματικότερη χρησιμοποίηση των διαθέσιμων πόρων. Όσο οι αγορές υφίστανται διαρθρωτικά πλεονάσματα τα μέτρα στήριξης στην

καλύτερη περίπτωση, μπορούν να εμποδίσουν την καθετη πτώση των τιμών της αγοράς.

5.Αποφάσεις της Επιτροπής περί αναμόρφωσης της ΚΑΠ.

Τα πρώτα μέτρα για το περιορισμό της γεωργικής παραγωγής πάρθηκαν στην δεκαετία του 70.Επρόκειτο όμως περισσότερο για μεμονωμένες επεμβάσεις και λύσεις ανάγκης για ορισμένες αγορές παρά για μια ολοκληρωμένη αντιμετώπιση. Στις αρχές της δεκαετίας του 80 επικράτησε βαθμιαία η σκέψη να περιοριστούν οι εγγυήσεις των τιμών και πωλήσεων σε ορισμένες μέγιστες ποσότητες και να συμμετάσχουν οι γεωργοί περισσότερο στο κόστος πλεονασμάτων.Αποτέλεσμα ήταν το 1985 η επιτροπή να παρουσιάσει ένα υπόμνημα σχετικά με τις προοπτικές της κοινής γεωργικής πολιτικής. Αυτό αποτέλεσε το έναυσμα για μια ολοκληρωμένη ανταλλαγή απόψεων για το μέλλον της Ευρωπαϊκής γεωργίας και το ρόλο της στην κοινωνία και κατέληξε σε συγκεκριμένους προσανατολισμούς, που καθορίζουν το πλαίσιο για την παραπέρα μόρφωση της ΚΑΠ.

6.Σαφείς προσανατολισμοί για την πολιτική των τιμών και αγορών με

Με αφετηρία τις αρχές της κοινοτικής προτίμησης της ενιαίας αγοράς και χρηματοδοτικής αλληλεγγύης που δεν τέθηκαν ποτέ υπό αμφισβήτηση η επιτροπή καθόρισε της προτεραιότητες για το αναπροσανατολισμό της ΚΑΠ. Βασικό στοιχείο ήταν η απαίτηση για μια βαθμιαία μείωση της παραγωγής πλεονασμάτων και κατά συνέπεια της επιβάρυνσης του προϋπολογισμού.Για την επίτευξη του σκοπού

προσφέρονται δύο λύσεις: 1) είτε η καθιέρωση ενός συστήματος ποσοστώσεων 2) είτε μια πολιτική τιμών που να προσανατολίζεται περισσότερο στην αγορά και να συμπληρώνεται ενδεχομένως από μέτρα για την διασφάλιση των οικονομικών δυνάμεων εκμεταλλεύσεως και την ισοροπία του αγροτικού χώρου.

Η Κοινότητα επέλεξε την δεύτερη λύση: Και ναι μεν οι ποσοστώσεις παραγωγής μειώνουν το κόστος της οργάνωσης της αγοράς και παραγωγής πολύ γρήγορα, όμως απαιτούν σημαντικές διοικητικές και ενδεχομένως για την προσαρμογή του στις μειωμένες δυνατότητες διάθεσης. Γι' αυτό οι ποσοστώσεις παραγωγής μπορούν να αποτελέσουν μόνο λύση ανάγκης.

Η κοινότητα συνηγόρησε υπέρ μια πιο περιοριστικής πολιτικής των τιμών που να μην έχει την μορφή της δραστηκής ελαττώσης των τιμών, αλλά να προβαίνει σε μια σταδιακή μείωση των τιμών στήριξης στους τομείς που παρουσιάζουν πλεόνασματα. Στη συνέχεια θεσπίστηκε και επεκτάθηκε η αρχή της συνυπευθυνότητας των παραγωγών σε όλους τους τομείς, ενώ οι παραγωγοί αναλαμβάνουν ένα σημαντικότερο τμήμα δαπανών διάθεσης των πλεονασμάτων. Τέλος αποφασίστηκε ο περιορισμός των εγγυήσεων παρέμβασης καθώς και μια πιο αυστηρή πολιτική ποιότητας των προϊόντων η οποία θα υποχρέωνε τους παραγωγούς να προσανατολίζουν την παραγωγή τους με στόχο τις ανάγκες της αγοράς. Έτσι η καθιέρωση των εγγυημένων μέγιστων ποσοτήτων αποτέλεσε ένα από τα πιο βασικά στοιχεία της αναμόρφωσης της ΚΑΠ και τις οποίες μπορούμε να θεωρήσουμε ως στόχους παραγωγής που καθορίζονται για την ευρωπαϊκή γεωργία.

Γιά όλα τα φυτικά προϊόντα καθώς και για το πρόβειο και αίγαιο κρέας όταν η παραγωγή υπερβαίνει τις μέγιστες ποσότητες που καθορίζει το Συμβούλιο τίθενται αυτόματα σε εφαρμογή οι μειώσεις των τιμών ή των ενισχύσεων.

7. Μέτρια αποτελέσματα

Οι νέοι προσανατολισμοί της ΚΑΠ είχαν σαν συνέπεια οι γεωργικές τιμές να μειωθούν σε πραγματικούς όρους και να διαμορφωθούν πιο ευέλικτα οι διάφορες οργανώσεις αγορών για να λειτουργήσει και πάλι η παρέμβαση σαν δίχτυ ασφαλείας. Οι διευθετήσεις αυτές είχαν μεν αποτελέσματα όμως δεν κατόρθωσαν να σταματήσουν τη σταθερή άνοδο της παραγωγής και των δαπανών. Η πτώση του δολαρίου και των τιμών της παγκόσμιας αγοράς συνέβαλε στην αύξηση των γεωργικών δαπανών για τις εγγυήσεις μεταξύ 1984 και 1987. Κατά 40% έτσι ώστε ο κοινοτικός προϋπολογισμός να περιέλθει σε σοβαρή κρίση.

— Ελλείψει δημοσιονομικής σταθερότητας ήταν καταδικασμένα σε αποτυχία οι μεγάλοι στόχοι της κοινότητας δηλαδή η δημιουργία μιας εσωτερικής αγοράς και η ενίσχυση των οικονομικά αδύναμων περιοχών. Ο περιορισμός των γεωργικών δαπανών και μια ενισχυμένη δημοσιονομική πειθαρχία αποτέλεσαν τους προέχοντες στόχους για να δοθούν στην Ευρώπη νέες προοπτικές. Έτσι ήταν αναπόφευκτες εκ νέου προσαρμογές της πολιτικής των τιμών και αγορών.

8. Σταθεροποιητές και μέτρα στήριξης

Τον Ιούνιο του 1987 η επιτροπή παρουσίασε συμπληρωματικές προτάσεις για τις πολυδάπανες γεωργικές αγορές: ένα ολοκληρωμένο σύστημα σταθεροποιητών του προϋπολογισμού που έπρεπε να ενεργοποιηθούν αυτομάτως μόλις η παραγωγή και το κόστος οργάνωσης της αγοράς έφθανε σε ορισμένα ανώτατα όρια.

Προγράμματα όπως η παύση της καλλιέργειας και πρόωρη

συνταξιοδότηση των γεωργών έπρεπε να ενισχύουν την επίδραση των σταθεροποιητών παρέχοντας συγχρόνως στήριξη στους γεωργούς.

Οι προτάσεις έγιναν δεκτές το Φεβρουάριο του 1988 από τους αρχηγούς των κρατών μελών και ψηφίστηκαν. Τα μέτρα αυτά ήταν: μεταρρύθμιση του προϋπολογισμού που εξασφαλίζει την ικανότητα δράσης της κοινότητας, διπλασιασμός των μέσω των διαρθρωτικών ταμείων προς όφελος των οικονομικά λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών και τέλος σαφής προσανατολισμό της γεωργικής πολιτικής προς της αγοράς, χωρίς αυτή δε θα ήταν δυνατή μια μακροπρόθεσμη διασφάλιση της γεωργίας.

9. Μιά νέα λύση: παύση της καλλιέργειας των γεωργικών γαιών εκτατικοποίηση, μετατροπή της παραγωγής

Με τα προγράμματα της για την παύση της καλλιέργειας γεωργικών γαιών, την εκτατικοποίηση και την μετατροπή της παραγωγής η κοινότητα χάραζε νέους δρόμους στην γεωργική πολιτική. Αυτά τα μέτρα δε μπορούν να αντικαταστήσουν την πολιτική των τιμών και αγορών, εξαντλούν όμως όλες τις δυνατότητες για να αποκαταστήσουν την ισορροπία στην αγορά και να προσδιορίσουν για την παραγωγή τα επιθυμητά πλαίσια. Ταυτόχρονα προσφέρουν στους γεωργούς στην διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου εναλλακτικές δυνατότητες απόκτησης εισοδήματων και έτσι συμβάλλουν στην άμβλυνση των επιπτώσεων των μέτρων της πολιτικής της αγοράς.

A. Παύση καλλιέργειας των γεωργικών γαιών

Το πρόγραμμα αυτό ψήφισε το Συμβούλιο τα 1988. Οι ενδιαφερόμενοι γεωργοί αναλαμβάνουν την υποχρέωση να παύσουν να

καλλιεργούν για μια πενταετία το 1\5 τουλάχιστον των γεωργικών τους εκτάσεων. Μπορούν να αφήσουν τους αγρούς σε αγροανάπαυση, να τους αναδασώσουν ή να τους χρησιμοποιήσουν για μη γεωργικούς σκοπούς. Ανάλογα με τον ποιότητα του εδάφους και την κατά μέσο όρο απόδοση της συγκομιδής λαμβάνουν μια επιδότηση η οποία έχει ως στόχο να αντισταθμίσει την απώλεια του εισοδήματος. Αγρότες που παύουν να καλλιεργούν το 30% των αγρών τους απολάβονται εκτός αυτού από την εισφορά συνυπευθυνότητας για 20 τόννους σιτηρών. Από το πρόγραμμα εξαιρούνται οι περιοχές με χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού και οι περιοχές όπου οι γεωργία είναι απαραίτητη για οικολογικούς λόγους.

Η παύση της καλλιέργειας των γεωργικών γαιών δεν αρκεί για να καταργήσει τα γεωργικά πλεονάσματα. Για το σκοπό αυτό θα έπρεπε να αποκλειστούν από την παραγωγή περίπου 11 με 13 εκατομμύρια εκτάρια δηλαδή το 10% της χρησιμοποιούμενης καλλιεργήσιμης γης της Κοινότητας. Δεν πρέπει κανείς να περιμένει να γίνουν θαύματα αλλά οπωσδήποτε μια χαλάρωση της έντασης στην αγορά όπου η πτώση των τιμών της αγοράς καθιστά την παύση καλλιέργειας των γαιών μια ελκυστική εναλλακτική λύση.

Ενισχύσεις μετατροπής

Δεν είναι αναγκαίο να στρέφεται η παραγωγή πάντοτε γύρω από τα σιτηρά , το γάλα , το κρέας: φυσικές συνθήκες και ευνοϊκές για τον προσανατολισμό στην αγορά προϋποθέσεις θα μπορούσαν να προσφέρουν την δυνατότητα στο γεωργό να αλλάξει τομέα παραγωγής και να στραφεί σε τομείς που του προσφέρουν καλύτερες προοπτικές από ότι τα κλασικά γεωργικά προϊόντα. Για ένα σύνολο τέτοιων

δυνατοτήτων η Κοινότητα παρέχει χρονικά περιορισμένες μεταβατικές ενισχύσεις, που έχουν ως στόχο να βοηθήσουν τους ενδιαφερόμενους γεωργούς ν' αντικαταστήσουν τους παλιούς με νέους κλάδους παραγωγής όπου η αγορά δεν έχει ακόμα κορεσθεί. Ο κατάλογο ενισχύσεων περιλαμβάνει προϊόντα όπως: διακοσμητικά φυτά, φαρμακευτικά και αρωματικά φυτά ορισμένα φρούτα και ξηρούς καρπούς ακόμα φυτά που προορίζονται για την χημική βιομηχανία και κλωστοϋφαντουργία. Τέλος εκτροφή ζώων για παραγωγή γουναρικών. Το πρόγραμμα αυτό μπορεί μεμονωμένα να συμβαλλει στην δημιουργία νέων δυνατοτήτων διάθεσης των προϊόντων και απόκτησης εισοδημάτων.

Μείωση της έντασης: εκτατικοποίηση της παραγωγής και ακολούθως

Η Κοινότητα στα πλαίσια ενός προγράμματος εκτατικοποίησης ενισχύει τους γεωργούς οι οποίοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μειώσουν τη παραγωγή πλεονασματικών προϊόντων. Οι γεωργοί πρέπει να μειώσουν τη παραγωγή τους σ' ένα τομέα με πλεόνασμα κατά 20% τουλάχιστον χωρίς να αυξήσουν την παραγωγή ενός άλλου πλεονασματικού τομέα και που πρέπει να τηρήσουν αυτούς τους περιορισμούς τουλάχιστον επί πέντε έτη.

Έτσι οι γεωργοί είτε μπορούν να περιορίσουν την δυνατότητα παραγωγής π.χ να μειώσουν τον αριθμό των βοοειδών προς πάχυνση ή τον αριθμό αγελάδων γαλακτοπαραγωγής ή πρέπει να επιλέξουν λιγότερο εντατικές μεθόδους εκμετάλλευσης όπως συμβαίνει στην φυτική παραγωγή. Και εδώ η Κοινότητα κάνει διπλή επιτυχία, αφεός μείωση των πλεονασματικών προϊόντων με την κατανάλωση λιγότερων λιπασμάτων και προϊόντων προστασίας των καλλιεργιών αφετέρου περιορισμό της υποβάθμισης του περιβάλλοντος από μια εντατική γεωργική παραγωγή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'

Το θεσμικό πλαίσιο: Ποιός αποφασίζει τι

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας δεν μπορεί να καταταχθεί σε καμία από τις γνωστές κατηγορίες. Είναι κάτι περισσότερο από μια διακρατική οργάνωση δεδομένου ότι τα όργανα της Κοινότητας έχουν την δική τους προσωπικότητα και εκτεταμένες αρμοδιότητες. Ομως η Κοινότητα δεν είναι μια ομοσπονδιακή κυβέρνηση, στην οποία υπόκεινται οι εθνικές κυβερνήσεις και τα εθνικά κοινοβούλια. Πρόκειται για μια νέα πρωτότυπη λύση, που δημιουργήθηκε βάση στις ευρωπαϊκές ανάγκες και για την οποία δημιουργήθηκαν ειδικοί διαδικαστικοί κανόνες.

2. Τα όργανα της Κοινότητας

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο των Υπουργών, η Επιτροπή και το Δικαστήριο διαμορφώνουν και ελέγχουν την πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Τα όργανα αυτά επικουρούνται από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ή το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Η Επιτροπή είναι ο θεσμοφύλακας της Συνθήκης, το εκτελεστικό όργανο της Κοινότητας που κατευθύνει την πολιτική της και εκπροσωπεί τα συμφέροντα της στο Συμβούλιο των Υπουργών. Μαζί με την Επιτροπή το Συμβούλιο των Υπουργών θεσπίζουν κανόνες δικαίου και παίρνουν τα ανάλογα μέτρα για την εφαρμογή των συνθηκών και την λειτουργία των Κοινοτήτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αντιπροσωπεύει τους λαούς των

κρατων της θεσμικής Ευρώπης εξετάζει τις προτάσεις της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, διατυπώνει γνώμη, ασκεί πολιτικό έλεγχο στις εργασίες αυτής.

Τέλος το Δικαστήριο κύριος ρόλος του οποίου είναι να εξασφαλίζει το σεβασμό του δικαίου στην ερμηνεία και εφαρμογή των Συνθηκών προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος. Έχει ισχύ νόμου. Οι κοινές οργανώσεις αγοράς παραδείγματος χάρη, ρυθμίζονται με την βοήθεια κανονισμού. Άλλη μορφή νομοθετικής πράξης είναι η απόφαση, την οποία εκδίδει η Επιτροπή ή το Συμβούλιο ανάλογα με τον τομέα στον οποίο αναφέρεται. Η απόφαση μπορεί ν' απευθύνεται στα κράτη μέλη, σε επιχειρήσεις ή και σε συγκεκριμένα πρόσωπα. Έχει το χαρακτήρα της διοικητικής πράξεως και είναι συνεπώς δεσμευτική για εκείνον στον οποίο απευθύνεται.

3. Διαδικασία των επιτροπών διαχείρισης: η τρέχουσα διαχείριση της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Το Συμβούλιο καθορίζει με τους κανονισμούς και τις οδηγίες των κατεύθυνση της πολιτικής της Κοινότητας. Η επιτροπή είναι αρμόδια για την κατάλληλη διαμόρφωση της πολιτικής αυτής. Επεξεργάζεται τις αναγκαίες εκτελεστικές διατάξεις αποφασίζει για την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου σε μεμονωμένες περιπτώσεις και διαχειρίζεται τους κοινοτικούς πόρους στα πλαίσια του σχεδίου προϋπολογισμού. Αυτός ο καταμερισμός εργασίας απαλλάσσει το Συμβούλιο από το υπερβολικό φόρτο και εξασφαλίζει την έγκαιρη και ευέλικτη προσαρμογή της Κοινότητας στις μεταβαλλόμενες συνθήκες. Η επιτροπή ενεργεί σ'αυτή τα θέματα σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη. Για το σκοπό αυτό συγκροτούνται διάφορες επιτροπές, στις οποίες η Επιτροπή και οι εκπρόσωποι των εθνικών κυβερνήσεων

προβαίνουν σε διαβουλεύσεις.

Για την άσκηση της γεωργικής πολιτικής δημιουργήθηκαν ήδη το 1962 οι λεγόμενες "επιτροπές διαχείρισης, οι οποίες αποδείχθηκαν στην πράξη χρήσιμες και αποδοτικές.

Απαρτίζονται από εμπειρογνώμονες της Επιτροπής και των υπουργείων των κρατών μελών, οι οποίοι έχουν πείρα στο συγκεκριμένο τομέα. Σημαντική αρμοδιότητα αυτών των επιτροπών είναι η τρέχουσα διαχείριση της αγοράς. Ασχολούνται π.χ σε τακτά χρονικά διαστήματα με τον καθορισμό του ύψους των επιστροφών κατά την εξαγωγή, των εισφορών την εισαγωγή ή των ενισχύσεων. Επίσης στις επιτροπές διαχείρισης συζητούνται οι τεχνικές λεπτομέρειες των αποφάσεων του Συμβουλίου. Για προϊόντα, για τα οποία οι συνθήκες της αγοράς μεταβάλλονται συχνά και η Κοινότητα πρέπει ν'αντιδράσει όσο το δυνατόν ταχύτερα, οι επιτροπές διαχείρισης συνέρχονται κάθε εβδομάδα (σιτηρά, ζάχαρη) ή κάθε δευτερη εβδομάδα (γαλακτοκομικά προϊόντα, λίπη και έλαια), ενώ για άλλα προϊόντα οι συνεδριάσεις πραγματοποιούνται κατά κανόνα σε μεγαλύτερα χρονικά διαστήματα. Το 1987 πραγματοποιήθηκαν 346 συνεδριάσεις των διαφόρων επιτροπών διαχείρισης. Στη συνέχεια αυτών των διαβουλεύσεων η Επιτροπή εξέδωσε 2000 κανονισμούς και αποφάσεις.

Πως επέρχεται λοιπόν η συμφωνία μεταξύ της Επιτροπής και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων; Υποθέτουμε ότι οι τιμές της παγκόσμιας αγοράς για την κρόμβη άλλαξαν και η Επιτροπή πρέπει να καθορίσει εν νέου τις ενισχύσεις στην μεταποίηση. Για το σκοπό αυτό υποβάλλει στην επιτροπή διαχείρισης λιπαρών ουσιών ένα σχέδιο κανονισμού με τις απαιτούμενες τροποποιήσεις. Στην διάρκεια της συνεδρίασης της επιτροπής διαχείρισης οι αντιπρόσωποι των κυβερνήσεων λαμβάνουν θέση σχετικά με το θέμα αυτό. Η γνώση της επιτροπής διαχείρισης δεν είναι δεσμευτική για την Επιτροπή, την λαμβάνει μεν υπόψη, διατηρεί όμως απόλυτη ελευθερία αποφάσεων. Οι αποφάσεις της Επιτροπής έχουν άμεση ισχύ.

Αν όμως η επιτροπή διαχείρισης αποφασίσει με ειδική πλειοψηφία κατά του μέτρου της Επιτροπής, τότε το θέμα φέρεται ενώπιον του Συμβουλίου. Αυτό μπορεί σ' ένα μήνα ν' ανακαλέσει την απόφαση της Επιτροπής ή να την τροποποιήσει. Έτσι η επιτροπή διαχείρισης λειτουργεί κατά κάποιο τρόπο σαν ένα σύστημα συναγερμού. Μιά αρνητική γνώμη υποδηλώνει μια δύσκολη κατάσταση για την οποία καλείται ν'αποφανθεί το ίδιο το Συμβούλιο. Το γεγονός αυτό ότι η διαδικασία εφαρμόζεται μόνον κατ' εξαίρεση δείχνει την αποτελεσματικότητα του συστήματος και τις καλές σχέσεις μεταξύ των συμμετασχόντων μερών.

4. Ένα τυπικό παράδειγμα οι δαπραγματεύσεις για τις γεωργικές τιμές.

Το Συμβούλιο καθορίζει κάθε έτος τις γεωργικές τιμές και τα συναφή μέτρα. Συχνά οι διαπραγματεύσεις είναι μακροχρόνιες και περίπλοκες, στις βασικές τους γραμμές ακολουθούν τη διαδικασία που ήδη περιγράψαμε.

4.1 Το πρώτο βήμα: Οι προτάσεις της Επιτροπής

Η Επιτροπή υποβάλλει τις προτάσεις της για τις γεωργικές τιμές και τα συναφή μέτρα συνήθως τον Ιανουάριο ή το Φεβρουάριο. Προσπαθεί στη δέσμη των προτάσεων της να λάβει υπόψη της τα συμφέροντα όλων των ενδιαφερομένων. Λαμβάνονται υπόψη τόσο τα εισοδήματα των γεωργών όσο και η γενική οικονομική κατάσταση, οι προοπτικές για τις αγορές γεωργικών προϊόντων το επίπεδο των τιμών για τους καταναλωτές ή οι δημοσιονομικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Κοινότητας. Τα τελευταία χρόνια, πέραν των

γεωργονομισματικών μέτρων, τα συναφή μέτρα αφορούν κυρίως τις αναγκαίες προσαρμογές των μηχανισμών παρέμβασης και τη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων.

4.2 Η ειδική επιτροπή γεωργίας

Όταν η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο της προτάσεις της και τις διευκρινίζει, το Συμβούλιο αναθέτει στην ειδική επιτροπή γεωργίας την προετοιμασία των κύριων διαβουλεύσεων. Η ειδική επιτροπή απαρτίζεται από υπηρεσιακούς παράγοντες των Υπουργείων Γεωργίας των κρατών μελών, οι οποίοι εξετάζουν κατά πόσο οι προτάσεις της Επιτροπής ανταποκρίνονται στα εκάστοτε εθνικά τους συμφέροντα, παρουσιάζουν τις προτάσεις τους για τροποποιήσεις και συζητούν με τις άλλες αντιπροσωπείες σχετικά με τα περιθώρια κίνησής τους. Σ' αυτές τις συνεδριάσεις εκπροσωπείται και η Ευρώπη, η οποία μπορεί από την αρχή να επηρεάσει την πορεία των διαπραγματεύσεων.

4.3 Με κατεύθυνση τον συμβιβασμό οι διαπραγματεύσεις στο Συμβούλιο

Μετά την περάτωση των προπαρασκευαστικών αυτών εργασιών αρχίζουν οι διαπραγματεύσεις στο Συμβούλιο, στο οποίο συχνά είχαν ήδη υποβληθεί η γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Σπάνια επιτυγχάνεται συμφωνία στις αρχές των διαπραγματεύσεων συνήθως πραγματοποιούνται πολλαπλές συνεδριάσεις και πολλές φορές καταλήγουν στους περιβόητους μαραθώνιους. Μεταξύ των γύρων των συνομιλιών συνεχίζονται οι

εργασίες της ειδικής επιτροπής γεωργίας, η οποία επεξεργάζεται τα πρώτα αποτελέσματα και αναζητούν μαζί με την Επιτροπή λύσεις που είναι αποδεκτές από τους περισσότερους ενδιαφερόμενους.

Τα κράτη - μέλη περιμένουν ανάλογα με τα συμφέροντα τους, συχνά πολύ διαφορετικά αποτελέσματα από τις αποφάσεις για τις τιμές. Το γεγονός ότι παρ' όλα αυτά οι αποφάσεις για τις τιμές λαμβάνονται συνήθως ομόφωνα, οφείλεται στην συμβιβαστική διάθεση και την επιθυμία επίτευξης συμφωνίας των υπουργών. Και ναι μεν σύμφωνα με την συνθήκη της Ρώμης είναι δυνατή μια κατά πλειοψηφία απόφαση για τις τιμές, όμως στην πράξη καταβάλλονται προσπάθειες για να εξευρεθεί μια γενικά αποδεκτή λύση.

4.4 Από την "κοινή θέση" στους ισχύοντες κανονισμούς.

Μετά την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων, το Συμβούλιο καθορίζει μια κοινή θέση. Η απόφαση καθίσταται εκτελεστή μόνο μετά από τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και αφού λάβει την μορφή κανονισμών του Συμβουλίου. Έτσι καθορίζονται οριστικά οι γεωργικές τιμές για το επόμενο οικονομικό έτος. Απομένουν ακόμη να διευκρινιστούν οι λεπτομέρειες ενδεχομένων συνοδευτικών μέτρων, εκεί όπου οι αποφάσεις του Συμβουλίου δεν μπορούν συνήθως να ρυθμίσουν όλες τις λεπτομέρειες. Η Επιτροπή μέσω των επιτροπών διαχείρισης πρέπει να ενεργήσει. Καθορίζει τις αναγκαίες και μεταβατικές προθεσμίες κατά τη διαδικασία των επιτροπών διαχείρισης, εκδίδει διατάξεις εφαρμογής και αποφασίζει για τις τεχνικές λεπτομέρειες. Και μόνο με την δημοσίευση αυτών των διατάξεων στην επίσημη εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ολοκληρώνεται ο γύρος των τιμών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ανάπτυξη γεωργίας με το 797 στο Ν. Ηλείας "1000 σχέδια βελτίωσης ύψους 5,5 δισ."

Από το ταμείο της ΕΟΚ έχουν διατεθεί στην Ηλεία για υλοποίηση επενδύσεων που εντάσσονται στον αναπτυξιακό κανονισμό 797\81. Ο κανονισμός 797 έχει αναπτυξιακό χαρακτήρα. Καθ' όσον αφορά ενισχύσεις και κίνητρα για παραγωγικές επενδύσεις και μάλιστα στο ταμείο των υποδομών όπου ιδιαίτερα πάσχει η γεωργία.

Ο Νομός Ηλείας ενώ σε σχέση με άλλους νομούς της χώρας κατέχει ξεχωριστή θέση τόσο από πλευρά αριθμού σχεδίων βελτίωσης όσο και ύψος επενδύσεων και επιδοτήσεων όμως σε σχέση με τις δυνατότητες που παρέχει το πρόγραμμα δεν μπορούμε να πούμε ότι είμαστε ικανοποιημένοι. Έχουν υποβληθεί περίπου 1000 σχέδια βελτίωσης με αντίστοιχο ύψος επενδύσεων 5,5 δισ. Από αυτό έχουν εγκριθεί μέχρι σήμερα 870 σχέδια βελτίωσης με αντίστοιχο ύψος επενδύσεων 4,5 δισ και ύψος επιδότησης που αναλογούν 1,7 δισ. Το πρόγραμμα παρουσιάζει πολλά προβλήματα στην εφαρμογή του δοθέντος ότι όλο το σύστημα είναι φοβερά γραφειοκρατικό και δεν υπάρχει κεντρικό οργανωτικό σχήμα των γραφείων ΟΑΓΕ με αποτέλεσμα η όλη διαρθρωση και λειτουργία να αντιμετωπίζεται τοπικά. Δύο από τα βασικά προβλήματα που αφορούν στην εφαρμογή του κανονισμού είναι:

Η αύξηση τις δαπάνης για την έκδοση οικοδομικών αδειών στα γεωργικά κτίσματα, όπου ξεπερνά και εκείνη των αστικών κτιρίων, και έχει προκαλέσει τη κάθετη πτώση των επενδύσεων κυρίως στην κτηνοτροφία.

Η αισθητή αύξηση του επιτοκίου δανεισμού από την ΑΤΕ τόσο για το μακροπρόθεσμο δανεισμό όσο και για τα δάνεια έναντι επιδότησης αποτελεί σίγουρα τροχοπέδη στο πρόγραμμα.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ LEADER

Σημαντικές προτάσεις, πιθανή έγκριση των οποίων θα σηματοδοτήσει νέα πορεία στην ανάπτυξη της περιοχής Πύργου-Ολυμπίας, περιλαμβάνονται στην πρόταση προγράμματος έργων που υποβλήθηκε για χρηματοδότηση από το Κοινοτικό πρόγραμμα LEADER.

Η πρόταση αφορά την ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής με έμφαση στον αγροτικό τομέα, στον αγροτουρισμό και στην δημιουργία μικρών μεταποιητικών μονάδων.

Το πρόγραμμα υποβλήθηκε για χρηματοδότηση από το Δήμο Πύργου, που εξουσιοδοτήθηκε να λειτουργήσει ως εκπρόσωπος της Ομάδας Τοπικής δράσης που πρόκειται να δημιουργηθεί για την υλοποίηση του προγράμματος και η οποία θα αποτελείται από δήμους, Αναπτυξιακούς Συνδέσμους, Ενώσεις και Συνεταιρισμούς καθώς επίσης και ιδιώτες της περιοχής. Σημαντικό στοιχείο της πρότασης είναι η πληρότητά της που περιλαμβάνει προτάσεις για πολύ ενδιαφέρουσες δραστηριότητες των οποίων πιθανή έγκριση υλοποίησης θα συντελέσει καθοριστικά στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική αναβάθμιση της περιοχής και ιδιαίτερα της ορεινής ζώνης που αντιμετωπίζει τα περισσότερα προβλήματα.

Όσον αφορά τα οικονομικά μεγέθη της πρότασης, το συνολικό ύψος της προτεινόμενης χρηματοδότησης ανέρχεται σε 1.100.000.000 δρχ. με 70% συμμετοχή της ΕΟΚ και 30% εθνική συμμετοχή ή συμμετοχή των φορέων.

Κατά τομέα η προτεινόμενη χρηματοδότηση συνοψίζεται ως εξής:

Οργάνωση της αγροτικής ανάπτυξης 255.000.000 δρχ.

Επαγγελματική κατάρτιση 100.000.000 δρχ.

Αγροτουρισμός 345.000.000 δρχ.

Μικρές επιχειρήσεις-βιοτεχνία 340.000.000 δρχ.

Οργάνωση της ΕΤΔ 50.000.000 δρχ.

Ως κεντρικός στόχος του προγράμματος καθορίζεται η

δημιουργία του φορέα ο οποίος θα αναλάβει, σε μόνιμη βάση τον συντονισμό των ενεργειών και την διοχέτευση της κατάλληλης πληροφόρησης στην κατεύθυνση της ολόπλευρης ενεργοποίησης του πλούσιου τοπικού παραγωγικού δυναμικού στα πλαίσια της προσπάθειας για ολοκληρωμένη και αυτοδύναμη ανάπτυξη της περιοχής.

Μια χαρακτηριστική περίπτωση: η ρύθμιση των ποσοστώσεων για τα
γαλακτομικά προϊόντα

Η αγορά των γαλακτομικών προϊόντων αποτέλεσε για πολύ καιρό τον τομέα με την δυσκολότερη διαχείριση. Η Κοινότητα του 1974 πέτυχε στον τομέα αυτό πλήρη αυτάρκεια αλλά κατά τα επόμενα χρόνια οι παραδόσεις γάλακτος συνέχισαν να αυξάνονται ετησίως κατά 2,6% ενώ η ζήτηση αυξήθηκε μόνο 0,6%. Όλες οι προσπάθειες για να σταματήσει αυτή η τάση και να αποκατασταθεί η ισορροπία στην αγορά έμειναν χωρίς αποτέλεσμα, κυρίως διότι η πολιτική των τιμών προσαρμόστηκε πολύ αργά στην νέα κατάσταση της αγοράς. Τέλος η Κοινότητα αναγκάστηκε το 1984 να λάβει έκτακτα μέτρα και αποφάσισε μια αυστηρή ρύθμιση ποσοστώσεων για την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων.

Αρχικά η εγγυημένη ποσότητα καθορίστηκε για όλη την Κοινότητα στα 99 εκ. τόννους περίπου δηλ. 5 εκατομ. τόννους λιγότερο από την παραγωγή του προηγούμενου έτους. Αυτή η ποσότητα κατανεμήθηκε μεταξύ των κρατών -μελών που καθόρισαν ποσοστώσεις παραγωγής τόσο για τους γεωργούς όσο και για τα γαλακτομεία.

Παραγωγοί που υπερβαίνουν για αυτούς καθορισμένη ποσότητα αναφοράς είναι υποχρεώμενοι να καταβάλλουν μια υψηλή ειδική εισφορά για την παράδοση επιπλέον ποσότητας γάλακτος. Το επίπεδο της εισφοράς, είναι στο μεταξύ τέτοιο ώστε η παραγωγή που υπερβαίνει την εγγυημένη ποσότητα δεν έχει ουσιαστικά καμία σημασία.

Επίλογος

Η επιτυχία ή η αποτυχία κάθε πολιτικής κρίνεται από το αν και με πίο τίμημα έχουν επιτευχθεί οι στόχοι που της έχουν ανατεθεί.

Η ΚΑΠ είχε σαν κύριους στόχους της να αυξήσει την παραγωγικότητα της γεωργίας εξασφαλίζοντας ένα δίκαιο βιοτικό επίπεδο στο γεωργικό πληθυσμό και του εφοδιασμού σε λογικές τιμές, προϊόντων στους κατοίκους της Κοινότητας σταθεροποιώντας τις αγορές.

Στηρίχτηκε σε τρεις βασικές αρχές τις οποίες έχουμε ήδη αναλύσει και είναι:

- Δημιουργία ενιαίας αγοράς
- Κοινοτική Προτίμηση σας
- Χρηματοδοτική Αλληλεγγύη

Ακολούθησε δύο βασικούς μηχανισμούς της πολιτικής των αγορών και των τιμών που ρυθμίζει τις αγορές και θεσπίζει το οικονομικό πλαίσιο της γεωργίας και την διαρθρωτική πολιτική η οποία υποστηρίζει την διαδικασία προσαρμογής της γεωργίας σε ορισμένους στόχους.

Από τον απολογισμό είκοσι πέντε χρόνων κοινής γεωργικής πολιτικής προκύπτει μια σύνθετη εικόνα καθιέρωσης της ελεύθερης κυκλοφορίας αγροτικών προϊόντων στο εσωτερικό και βελτίωση προσφοράς του καταναλωτή.

αύξηση ενδοκοινοτικών ανταλλαγών

σταθερότητα τιμών των γεωργικών προϊόντων

ταχύτητα αύξησης της παραγωγικότητας στη γεωργία παρά στη βιομηχανία

Ομως οι αδιαφιλονίκητες αυτές επιτυχίες είχαν ένα πολύ υψηλό τίμημα για την Κοινότητα: αύξηση γεωργικών πλεονασμάτων, εκρηκτική αύξηση των γεωργικών δαπανών με ταυτόχρονη μείωση των εισοδημάτων των παραγωγών και αύξηση εκτάσεων στις παγκόσμιες

αγορές γεωργικών προϊόντων. Οι μικρές οριακές εκμεταλλεύσεις εξαφανίζονται, ενώ αυξάνονται η σημασία των μεγάλων.

Οι περισσότεροι μειονεκτικές περιοχές, παρ'ότι όλες οι προσπάθειες συγκεντρώθηκαν στην ενίσχυσή τους, δεν κατόρθωσαν να ξεπεράσουν την αναπτυξιακή τους καθυστέρηση. Ειδικά μέτρα και ολοκληρωμένα περιφερειακά αναπτυξιακά προγράμματα αποδείχθηκαν ως νέες λύσεις με θετικές προοπτικές. Ομως, η Κοινότητα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειες της, αν θέλει να βελτιώσει τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες διαβίωσης στις προβληματικές περιοχές. Με αυτό το πνεύμα ξεκίνησε η διαδικασία αναθεώρησης της ΚΑΠ και αντιμετώπισης των ήδη δημιουργηθέντων επιπτώσεων με διάφορα μέτρα και λύσεις όπως η πρόωρη συνταξιοδότηση από 55 ετών και πάνω, η προσωρινή ενίσχυση στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις ώστε να διαπιστωθεί αν θα μπορέσουν να προσαρμοθούν, η εισοδηματική ενίσχυση των παραγωγών και τέλος η εγκατάλειψη παραγωγής πλεονασματικών προϊόντων ή ποιοτήτων και ο προσανατολισμός σε άλλους τύπους.

Τέλος αναφέρουμε, η κοινή γεωργική πολιτική πρέπει να διευρύνει και να διαφοροποιήσει τους μηχανισμούς της, αν θέλει ν' ανταποκριθεί και στο μέλλον στα καθήκοντα της. Χρειάζεται συμπληρωματικά μέτρα, που θα βοηθήσουν τους γεωργούς να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες μιας πολιτικής των τιμών που προσανατολίζεται στην αγορά. Έχει ανάγκη από νέα πρότυπα για μια γεωργική εισοδηματική και κοινωνική πολιτική, για την οποία να μην προέχει η παραγωγή, αλλά το εισόδημα του γεωργού και η οικογενειά του. Η κοινή γεωργική πολιτική πρέπει ν' αναζητήσει νέες λύσεις για να διατηρήσει στη γεωργία ένα ελάχιστο ποσοστό απασχόλησης, αν αυτό είναι απαραίτητο για λόγους οικονομικής πολιτικής και πολιτικής του περιβάλλοντος.

Χρειάζεται στρατηγικές για μια ολοκληρωμένη οικονομική ανάπτυξη του αγροτικού χώρου, που θα δημιουργεί νέες προοπτικές για τον αγροτικό πληθυσμό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κοινή γεωργική πολιτική για την δεκαετία του 90 ε.κ 1989.
2. ΕΟΚ και Κοινή Αγροτική Πολιτική - ΠΑΣΕΓΕΣ 1979
3. Αγροτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ε.Κ 1978
4. ΕΟΚ Παρουσίαση και κριτική της Οικονομικής ολοκλήρωσης της Δυτ. Ευρώπης\Πάνου Β. Καζακας 1978
5. Ο προσανατολισμός της γεωργίας στο καθεστώς της ΕΟΚ\Υπουργείο Γεωργίας, ΑΘ.ΚΟΚΚΟΝΗΣ 1979
6. Οι τιμές της ΕΟΚ για τα αγροτικά προϊόντα Ε.Κ Φραγκίσκου Μ. Πλυτά 1981.
7. Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο προσανατολισμού και εγγυήσεων (ρόλος και λειτουργία) Επιτροπή Ευρωπαϊκών κειμένων 1986.
8. Ενίσχυση αγροτικών επενδύσεων 355\77 και 866\90/
9. Αρθρα πρώιμη παρασκευή 19 Ιουλίου 1991.

